

PROJEKT

UCHWAŁA Nr

RADY GMINY WIŚNIEW

z dnia 25 lutego 2026

w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Wiśniew na lata 2026-2028

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r., poz. 1153 z późn. zm.) oraz art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 marca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r., poz. 49 z późn. zm.) na wniosek Wójta Gminy

uchwała się, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Programu Wspierania Rodziny w Gminie Wiśniew na lata 2026-2028, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wiśniew.

§3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

do uchwały w sprawie przyjęcia

Programu Wspierania Rodziny w Gminie Wiśniew na lata 2026-2028

Konieczność opracowania Programu Wspierania Rodziny w Gminie Wiśniew wynika wprost z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 marca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r., poz. 49 z późn. zm.).

Dziecko i rodzina wymagają wsparcia oraz szczególnej troski i ochrony, a działalność na ich rzecz powinna koncentrować się przede wszystkim na ochronie praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, systemu ochrony zdrowia, wypoczynku oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka i różnych zagrożeń życiowych.

Program ma na celu wzmocnienie pozycji rodziny i dziecka w gminie poprzez zaplanowanie kompleksowych i zintegrowanych działań, które będą podejmowane w ramach lokalnego systemu wspierania rodziny.

PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY W GMINIE WIŚNIEW
na lata 2026-2028

Wiśniew, luty 2026

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
1. PODSTAWOWE POJĘCIA DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA I PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA PROGRAMU.....	7
2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA	9
3. CHARAKTERYSTYKA GMINY	12
4. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE	14
4.1. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	14
4.2. SYTUACJA MIESZKANIOWA RODZIN.....	17
4.3. SYTUACJA DZIECKA W ŚRODOWISKU SZKOLNYM I RODZINNYM	18
4.4. SYTUACJA RODZINY I DZIECKA W ŚRODOWISKU LOKALNYM.....	23
4.5. POMOC SPOŁECZNA RODZINIE I DZIECKU	38
4.6. DZIECKO I RODZINA WSPIERANI PRZEZ PORADNIĘ PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNĄ.....	45
4.7. PRZESTĘCZOŚĆ WŚRÓD NIELETNICH.....	45
4.8. KURATELA SĄDOWA	46
4.9. ANALIZA SWOT	46
4.10. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO W GMINIE.....	51
5. REALIZACJA PROGRAMU	58
5.1. PROJEKTY	59
SPIS TABEL I WYKRESÓW	61

WPROWADZENIE

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 w gminie Wiśniew opracowano w oparciu o ustawę z dnia r. z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2025 poz. 49 z późn. zm.) w myśl art. 176 pkt. 1, gmina zobowiązana jest do tworzenia 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny.

Rodzina jest dla dziecka najważniejszym środowiskiem wychowawczym, w którym doświadcza ono troski, miłości oraz akceptacji. Dom rodzinny daje poczucie bezpieczeństwa, a rodzice lub opiekunowie pełnią rolę pierwszych autorytetów i wzorców do naśladowania. Człowiek funkcjonuje w rodzinie od momentu narodzin przez całe życie, dlatego jakość relacji między jej członkami ma ogromne znaczenie. To właśnie w rodzinie dziecko przyswaja podstawowe wartości, normy postępowania oraz tradycje kulturowe, które wpływają na jego przyszłe funkcjonowanie w życiu rodzinnym i społecznym. W prawidłowo funkcjonującej rodzinie, zaspokajającej potrzeby emocjonalne, materialne i psychospołeczne, kształtuje się osobowość dziecka oraz zachodzi jego harmonijny rozwój.

Dynamiczne zmiany społeczno-gospodarcze wpłynęły na sposób funkcjonowania współczesnej rodziny, prowadząc do licznych przemian i nowych zagrożeń, które często skutkują jej kryzysem. Doszło do zaniku rodzin wielopokoleniowych, silnie zintegrowanych zarówno pod względem przestrzennym, jak i społecznym, na rzecz mniejszych rodzin dwupokoleniowych. Jednocześnie wzrosła liczba rodzin niepełnych, związków nieformalnych oraz rodzin małodzieńnych. Zauważalny jest również wzrost liczby rozwodów, małżeństw bezdzietnych, a także tzw. sierot społecznych. Dziecko i rodzina wymagają wsparcia oraz szczególnej troski i ochrony. Działalność na rzecz rodzin powinna koncentrować się na wyrównywaniu pomiędzy nimi nieuzasadnionych i niezawinionych różnic socjalnych, tworzeniu im równych szans oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka życiowego, natomiast działania podejmowane na rzecz dzieci winny mieć na celu ochronę ich praw, wyrównywanie szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, służby zdrowia i wypoczynku oraz zapewnienie im ochrony w obliczu zagrożeń.

Z punktu widzenia polityki społecznej, która odpowiada za tworzenie warunków samodzielnego funkcjonowania rodziny, rodzina i dziecko stanowią przedmiot niejako selektywnego zainteresowania. Jest tak dlatego, że odnosi się ono zwłaszcza do tych rodzin i pochodzących z nich dzieci, które na pewnym etapie swojego życia stają się bezradne i marginalizowane.

Czynników powodujących bezradność i marginalizację rodziny jest wiele. Budzi to niepokój, ich liczba w ostatnim okresie wzrasta. Jedną z głównych przyczyn zwiększania się zjawisk niepożądanych, godzących w dobro rodziny i dziecka, jest wyczerpanie się więzi społecznych spajających struktury rodziny, wprowadzające element rozchwiania równowagi i harmonii w ich życiu.

Zaburzenia w funkcjonowaniu rodzin, występująca przemoc, alkoholizm i kłótnie, odbijają się przede wszystkim na dzieciach, a dom rodzinny kojarzy się im z zagrożeniem, brakiem poczucia bezpieczeństwa, cierpieniem. W rodzinach, w których jest przemoc, dzieci cierpią nie tylko wtedy, kiedy same są ofiarami przemocy, ale również kiedy są świadkami przemocy dorosłych.

Rodzina, w której występuje problem alkoholowy, ma negatywny i destrukcyjny wpływ na rozwój dziecka. Nieporozumienia i awantury naruszają równowagę domowników, którzy żyją w ciągłym lęku i napięciu. Dzieci wychowujące się w rodzinach dotkniętych alkoholizmem żyją z poczuciem zagrożenia, cierpią, mają niskie poczucie własnej wartości, a także uczą się złych nawyków postępowania. Brak oparcia w rodzinie, poczucie wstydu za pijących rodziców, powoduje u dzieci niemożność radzenia sobie z problemami, które się nawarstwiają i prowadzą do niedostosowania społecznego, nadpobudliwości, trudności w nauce, agresji i sięgania po papierosy, alkohol, czy inne używki oraz powielania złych wzorców wyniesionych z domu.

Rodziny źle funkcjonujące wymagają interwencji i pomocy z zewnątrz, ponieważ same nie będą w stanie sobie poradzić, a ich problemy będą się pogłębiać. Zadaniem pomocy społecznej jest pomoc rodzinie poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę, dzieci i młodzież, w taki sposób aby byli w stanie samodzielnie zmierzyć się z własnymi problemami. Pomoc powinna mieć na celu podtrzymanie umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych poprzez wzmocnienie zasobów tkwiących w poszczególnych członkach rodziny, poprawę jakości życia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Praca z rodziną dysfunkcyjną wymaga zaangażowania wielu służb i instytucji – pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów szkolnych, psychologów, pracowników służby zdrowia, policji, kuratorów sądowych, zespołów interdyscyplinarnych, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, wszystkich, którzy chcą podjąć działania na rzecz rodziny. Praca z rodziną powinna przebiegać w oparciu o sprecyzowany plan działania i być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny.

Ważne jest, by z rodziną, możliwie jak najwcześniej, pracowała odpowiednio przygotowana, kompetentna i obiektywna kadra.

W pracy tej bardzo istotne jest koordynowanie działań wszystkich instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny, ponieważ problemy te bardzo często wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Organizując wsparcie na rzecz rodziny dysfunkcyjnej, należy pamiętać o podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka i nie wyręczać jej, ale wspierać i pomagać w powrocie do prawidłowego funkcjonowania. Trzeba budować i wzmacniać system wspierania rodzin biologicznych oraz rozwijać rodzinne formy opieki zastępczej – rodzinne domy dziecka i zawodowe rodziny zastępcze – by jak najmniej dzieci trafiało do placówek opiekuńczo-wychowawczych. Opracowany Program Wspierania Rodziny ma na celu wspieranie rodziny naturalnej, w której rodzą się problemy, by potrafiła ona uporać się z nimi dzięki tej pomocy i zaczęła prawidłowo wypełniać swoją rolę.

W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by zarówno działania jak również decyzje względem rodziny i jej członków były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji tj. pomocy społecznej, szkoły, sądu, policji itp.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026 – 2028 adresowany jest do:

- wszystkich rodzin z dziećmi, w szczególności do tych, które są lub mogą być zagrożone problemem niewydolności opiekuńczo-wychowawczej oraz innymi trudnościami i problemami życiowymi wpływającymi na jakość życia rodziny oraz wypełnianie jej podstawowych funkcji,
- rodzin w kryzysie,
- kobiet w okresie ciąży, porodu i połogu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych,
- rodzin, w których przyjdzie albo przyszło na świat ciężko chore dziecko,
- kobiet, które otrzymały informację o tym, że ich dziecko może umrzeć w trakcie ciąży lub porodu,
- kobiet, których dziecko zmarło bezpośrednio po porodzie na skutek wad wrodzonych,
- kobiet, które po porodzie nie zabiorą do domu dziecka z powodu: poronienia, urodzenia dziecka martwego, urodzenia dziecka niezdolnego do życia, urodzenia dziecka obciążonego wadami wrodzonymi albo śmiertelnymi schorzeniami,

- rodzin z dzieckiem posiadającym zaświadczenie, potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.
- dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki.
- przedstawicieli instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

Jego celem jest profilaktyka, wsparcie i przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowywaniu dzieci. Zadania w ramach Programu koncentrują się nie tylko na dziecku, ale i na całej rodzinie. Praca z rodziną prowadzona jest także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych.

Niniejszy Program został opracowany w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wiśniewie. Jest on zgodny z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2025 poz. 49 z późn. zm.). W myśl art. 176 pkt. 1, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny”. Zawarte w nim treści w ujęciu regionalnym nawiązują do założeń preambuły ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a więc:

1. dobra dzieci potrzebujących wszechstronnej ochrony i pomocy, a także dbałości o zaspokojenie ich potrzeb dla prawidłowego rozwoju oraz uzyskania przez nie w przeszłości samodzielności życiowej,
2. dobra podstawowej komórki społeczeństwa jaką jest rodzina – naturalne środowisko rozwoju, a zatem i wszystkich jej członków,
3. przekonania, że skuteczne wsparcie rodziny oraz ochrona i pomoc dzieciom osiągnąć można poprzez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji działających w tym obszarze.

1. PODSTAWOWE POJĘCIA DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA I PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA PROGRAMU

Rodzinę definiuje się na wiele sposobów. Najogólniej uznaje się ją za podstawową jednostkę społeczną, składającą się z rodziców (lub rodzica) i dzieci. Często podkreśla się także instytucjonalny aspekt małżeństwa, który tworzy system pokrewieństwa i dziedziczenia. Charakterystycznym elementem rodziny jest wspólnota mieszkaniowa, zwykle obejmująca jedno gospodarstwo domowe, czasem obejmujące dwa lub trzy pokolenia. Wszystkie definicje rodziny mają wspólną cechę – zapewniają ciągłość biologiczną społeczeństwa i przekazują dziedzictwo kulturowe kolejnym pokoleniom.

W ogólnym ujęciu rodzinę wyróżnia współwystępowanie takich elementów, jak wspólne zamieszkanie członków, wspólne nazwisko, wspólna własność oraz wspólna kultura duchowa. Rodzina pełni szereg funkcji mających na celu zaspokajanie potrzeb swoich członków. Przede wszystkim warunkuje prawidłowy rozwój biologiczny i psychospołeczny dziecka. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Rodzina oddziałuje na dziecko poprzez określony i swoisty układ stosunków społecznych, na których podłożu dziecko przyswaja sobie określone wartości i wzory osobowe. Każda rodzina tworzy swoją niepowtarzalną atmosferę życia domowego, na którą wpływ mają m.in.: relacje między małżonkami, miłość rodzicielska, codzienne zachowania członków rodziny, pielęgnowanie tradycji oraz przywiązanie do określonych wartości. Oddziaływanie wychowawcze rodziny w dużej mierze kształtuje proces socjalizacji dzieci i młodzieży poprzez nieuświadomione przekazywanie wiedzy o otaczającym świecie, wartościowanie go oraz wskazywanie preferowanych wzorców zachowań.

Prawidłowe funkcjonowanie rodziny może jednak zakłócać wiele czynników, w tym zjawiska patologiczne. Rodzina dysfunkcjonalna to taka, która nie jest w stanie w pełni realizować swoich obowiązków wobec dzieci i pozostałych członków oraz skutecznie rozwiązywać problemów czy sytuacji kryzysowych. Do zjawisk patologicznych zalicza się m.in. alkoholizm, narkomanię, przestępczość rodziców oraz przemoc fizyczną, ekonomiczną lub psychiczną. Ich obecność stanowi częstą przyczynę niedostosowania społecznego dzieci.

Podobnie jak rodziny, dzieci nie mogą być opisane jedną, jednoznaczną definicją. Zgodnie z Kodeksem cywilnym dziecko to osoba, która nie ukończyła 18 lat i nie posiada pełnej zdolności do czynności prawnych. W Kodeksie karnym natomiast osobę do 17. roku życia określa się mianem nieletniego. Dzieci do 13. roku życia nie mają zdolności do czynności prawnych, a w ich imieniu działają rodzice lub opiekunowie prawni. Osoby w wieku 13–18 lat mają ograniczoną zdolność do czynności prawnych, a pełną zdolność uzyskuje się wraz z osiągnięciem pełnoletności,

czyli ukończeniem 18 lat, chyba że wcześniejsze małżeństwo skutkuje nabyciem tej zdolności wcześniej. Do tego czasu dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską.

Podstawa prawna opracowania programu:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r.
(Dz. U. 1997 r., Nr 78, poz. 483 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
(Dz.U. 2025 r., poz. 49 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
(Dz. U. z 2025 r., poz. 1214, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
(Dz.U. 2024 r. , poz. 1829)
- Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 roku
(Dz.U. 2024 r. poz. 1576 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej
(Dz.U. 2024 r., poz. 1673),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2023 r., poz. 2151),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
(Dz.U. 2023 r., poz. 1939),
- Ustawa o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 roku
(Dz. U. z 2025 r., poz. 1208)
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
(Dz.U. 2025 r., poz. 438 z późn. zm.)
- Ustawa o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5 grudnia 2014 roku
(Dz.U. 2024 r., poz. 1512)
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
(Dz.U. 2025r., poz. 1338)
- Ustawa Kodeks rodzinny i opiekuńczy z dnia 25 lutego 1964 roku
(Dz. U. z 2023 r., poz. 2809 z późn.zm.)

2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA

Rodzina i dziecko są chronione zarówno w ustawodawstwie polskim, jak i międzynarodowym. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18. stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej. Kolejne artykuły konkretyzują to stwierdzenie, odnosząc je do różnych aspektów życia rodzinnego.

Rozwinięcie norm zawartych w Konstytucji, a odnoszących się do rodziny, znajduje miejsce w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym. W dokumencie tym unormowano problematykę zawierania i ustanawiania małżeństw, stosunków majątkowych między małżonkami, obowiązków alimentacyjnych, pochodzenia dziecka, stosunków między rodzicami i dziećmi, instytucji przysposobienia, opieki i kurateli.

Innymi regulacjami prawnymi związanymi z problematyką rodziny są Kodeksy: karny, cywilny, postępowania cywilnego i pracy. Pierwszy z nich zakłada ściganie z urzędu przestępstw przeciwko rodzinie, do których zalicza: bigamię, znęcanie się nad członkami rodziny, rozpijanie małoletniego, uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego, porzucenie lub uprowadzenie dziecka. Natomiast Kodeks cywilny, choć nie jest bezpośrednio związany z ochroną rodziny, służy jej w zakresie przepisów dotyczących ochrony praw małoletniego w obrocie prawnym oraz dotyczących zasad prawa spadkowego. Kodeks postępowania cywilnego z kolei chroni rodzinę w postępowaniu egzekucyjnym. Obejmuje również ustawowe zwolnienie od kosztów sądowych dla osób dochodzących roszczeń alimentacyjnych i daje możliwość występowania w tych sprawach w charakterze pełnomocnika właściwego przedstawiciela do spraw opieki społecznej organu gminy lub organizacji społecznej, mającej na celu udzielenie pomocy rodzinie. Kodeks pracy służy głównie ochronie macierzyństwa i zdrowia kobiet.

Problematykę rodzinną podejmują również ratyfikowane przez Polskę akty międzynarodowe. Jednym z nich jest Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, której art. 16. stanowi, że rodzina jest naturalną i podstawową komórką społeczeństwa i ma prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa.

Zapis dotyczący rodziny figuruje również w pkt. 16. pierwszej części Europejskiej Karty Społecznej. Mówi on, iż rodzina, jako podstawowa komórka społeczeństwa, ma prawo do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia jej pełnego rozwoju.

Innym dokumentem zapewniającym ochronę rodzinie jest uchwalona przez Stolicę Apostolską Karta Praw Rodziny. W dokumencie tym zapisane jest m.in. prawo do istnienia i budowy rodziny, czyli prawo każdego do założenia rodziny i posiadania środków na jej utrzymanie, prawo do przekazania życia i wychowania dzieci wedle własnych tradycji i wartości, prawo do mieszkania pozwalającego na godziwe życie rodzinne oraz prawo do zabezpieczenia fizycznego, społecznego, politycznego i ekonomicznego.

Problematyka rodzinna podejmowana jest także w Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet. W dokumencie tym, w określeniu prawa kobiet do równouprawnienia i partnerstwa podkreślono m.in. wpływ kobiet na wzrost dobrobytu społeczeństwa i rodziny. Część artykułów Konwencji pozostaje w bezpośrednim związku z rodzinnymi funkcjami kobiety, ukierunkowanymi na wzmocnienie społecznego statusu rodziny.

Kolejnym dokumentem międzynarodowym, będącym zarazem najważniejszym aktem prawnym regulującym prawa dziecka, jest Konwencja o Prawach Dziecka. Jej postanowienia dotyczą osób, które nie ukończyły 18. roku życia i obejmują: prawa cywilne, prawo do swobody myśli, sumienia i wyznania, prawo do wychowywania w rodzinie i kontaktów z rodzicami, prawa socjalne oraz kulturalne i polityczne. Konwencja ustanawia status dziecka oparty na założeniach, że jest ono samodzielnym podmiotem, wymagającym – ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną – szczególnej opieki i ochrony prawnej, posiadającym jako istota ludzka prawo do poszanowania tożsamości, godności i prywatności, a rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania i wymaga ze strony państwa wsparcia.

Tworząc system ochrony dziecka, kierowano się: zasadą dobra dziecka (wszystkie działania podejmowane są w najlepiej pojętym interesie dziecka), zasadą równości (wszystkie dzieci, niezależnie od ich cech: koloru skóry, płci i narodowości, mają być równe wobec prawa), zasadą poszanowania praw i odpowiedzialności obojga rodziców za rozwój i wychowanie dziecka (ochronie podlega autonomia rodziny i prawa obojga rodziców do decydowania o sprawach dziecka) oraz zasadą pomocy państwa w zabezpieczeniu odpowiednich warunków socjalnych i zdrowotnych rodziny.

Jeszcze innym aktem prawnym zapewniającym ochronę dziecku jest Europejska Konwencja o Przysposobieniu Dzieci. Ma ona zastosowanie do dzieci, które w momencie przysposobienia nie ukończyły 18 lat, nie zawarły związku małżeńskiego oraz nie są uznawane przez prawo za pełnoletnie.

Dokumentem na rzecz praw dziecka jest także Europejska Konwencja o Statusie Prawnym Dziecka Pozamałżeńskiego, która zrównuje w prawach dzieci małżeńskie i pozamałżeńskie.

Rodzina i dziecko są chronione w ustawodawstwie Unii Europejskiej. Prawny zapis ochrony rodziny i dziecka znajduje się w wyżej wymienionych aktach międzynarodowych oraz w konstytucjach poszczególnych państw członkowskich. Istnieją poza tym wspólnotowe akty wtórne dotyczące równego traktowania kobiet, które zwracają uwagę na konieczność godzenia życia zawodowego z rodzinnym oraz na szczególną ochronę kobiet w ciąży i w okresie macierzyństwa.

3. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Wiśniew jest gminą wiejską położoną we wschodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie siedleckim. Jest jedną z dwunastu gmin wiejskich powiatu, w skład którego wchodzi ogółem 13 gmin. Na obszarze gminy zlokalizowanych jest 27 miejscowości tworzących 27 następujących sołectw: Borki-Kosiorzki, Borki-Paduchy, Borki-Sółdy, Ciosny, Daćbogi, Gostchorz, Helenów, Kaczory, Lipniak, Łupiny, Mościbrody, Mościbrody Kolonia, Mroczyki, Myrcha, Nowe Okniny, Okniny-Podzdry, Pluty, Radomyśl, Stare Okniny, Stok Wiśniewski, Śmiary, Tworki, Wiśniew, Wiśniew-Kolonia, Wólka Wiśniewska, Wólka Wołyńska i Zabłocie.

Siedziba gminy – miejscowość Wiśniew – położona jest w odległości ok. 120 km od Warszawy (stolicy województwa) oraz ok. 12 km od siedziby władz powiatowych. Powierzchnia gminy liczy 126 km². Gmina graniczy z następującymi gminami powiatu siedleckiego: Domanice, Siedlce, Skórzec, Zbuczyn oraz od strony południowej z województwem lubelskim (tj. z gminą Łuków należącą do powiatu łukowskiego).

Przez obszar gminy przebiegają ważne w skali kraju szlaki komunikacji kołowej i kolejowej, do których należy zaliczyć drogę krajową nr 63 o znaczeniu międzyregionalnym, która łączy siedzibę gminy m.in. z Siedlcami, Łukowem i Lublinem oraz linię kolejową Kunowice – Warszawa – Terespol, która ma znaczenie międzynarodowe, jako część magistrali E20 łączącej Berlin z Moskwą. Na terenie gminy, w Borkach-Kosiorzkach, znajduje się przystanek kolejowy Kosiorzki.

Gmina, pragnąc mieć wpływ na rozwój i promocję gminy, uczestniczy w pracach i działaniach Lokalnej Grupy Działania, należy również do Związku Gmin Wiejskich RP.

Spośród funkcjonujących w gminie podmiotów gospodarczych najczęściej działa w branżach: budownictwo i transport. Gmina ma charakter typowo rolniczy, stąd obecne są tutaj także podmioty zajmujące się przetwórstwem rolno-spożywczym. Do największych przedsiębiorstw mających siedzibę na terenie gminy należą: Zakład Mięsny „MOŚCIBRODY” Sp. z o.o., „CARPINUS” Tartak Skład Drewna, Zakład Usługowo-Produkcyjny „WOJAX” s. c. Księżopolski Przedsiębiorstwo Wielobranżowe, Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe „Agro-Top” Sp. z o.o., VERA SOLL – Fabryka Soli Ziołowej Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością, Gospodarstwo Rolne - „Złota tłocznia” w Kaczorach.

Sieć placówek oświatowo-wychowawczych na terenie gminy tworzą: jedno przedszkole samorządowe w Wiśniewie, w którym w roku szkolnym 2023/2025 opieką objętych było 75 dzieci, trzy szkoły podstawowe w Wiśniewie, Radomyśli i Śmiarach, do których uczęszcza ogółem obecnie 575 uczniów. Szkoły podstawowe są w Radomyśli i Śmiarach, natomiast w Wiśniewie jest Zespół Oświatowy, w skład którego wchodzi również przedszkole.

Na terenie gminy istnieje również Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Gostchorzy, placówka resocjalizacyjna, w której w roku 2025 (stan na koniec listopada) przebywało łącznie 25 chłopców.

Zadania służby zdrowia w gminie realizuje Przychodnia Rodzinna Zdrowia w Wiśniewie, praktyka stomatologiczna i apteka. Wszystkie te placówki zlokalizowane są w Wiśniewie.

Działalność kulturalno-oświatową na terenie gminy prowadzi Gminny Ośrodek Kultury w Wiśniewie, w którym funkcjonują koła zainteresowań, rozwijające amatorską twórczość zespołową i indywidualną w różnych dziedzinach. Ponadto w strukturach Ośrodka działa Gminna Biblioteka Publiczna w Wiśniewie. Podstawowym celem funkcjonowania Ośrodka jest zaspokajanie jak i rozwijanie potrzeb kulturalnych gminnej społeczności, pozyskiwanie i przygotowanie mieszkańców do aktywnego uczestnictwa w kulturze i jej tworzenia. Mając to na uwadze ośrodek organizował szeroko pojętą edukację kulturalną, przygotowywał do odbioru wartości kulturowych, kształtował i propagował wzorce aktywnego uczestnictwa w kulturze, tworzył warunki do rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego, aktywnie rozwijał czytelnictwo, kształtował potrzeby i zainteresowania kulturą lokalną społeczność oraz prowadził działania profilaktyczne dla mieszkańców naszej gminy.

Zadania te były realizowane poprzez organizowanie różnego rodzaju imprez propagujących kulturę i sztukę oraz służących szeroko rozumianemu upowszechnianiu osiągnięć kultury:

- prowadzenie biblioteki gminnej,
- turnieje pasjonatów gry w szachy, tenisa stołowego, tzw. piłkarzyki,
- organizowanie i współorganizowanie imprez rozrywkowych,
- organizowanie warsztatów tanecznych,
- prowadzenie działalności kółek i grup zainteresowań grupujących dzieci i młodzież, wykazujących zainteresowania twórczością artystyczną,
- organizowanie imprez okolicznościowych z okazji świąt narodowych,
- współpraca z parafią, zespołami oświatowymi, sołectwami, gminnymi ośrodkami województwa Mazowieckiego, Podlaskiego, Lubelskiego.

4. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE

Diagnoza sytuacji rodziny i dziecka w gminie Wiśniew została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, oraz analizie ankiet skierowanych do przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek oświatowych oraz reprezentantów środowiska lokalnego (liderzy lokalni, mieszkańcy). Diagnoza uwzględnia również analizę SWOT, która w obszarze „Rodzina, dziecko i młodzież” została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy.

4.1. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Na koniec 2025 roku gmina Wiśniew liczyła 5896 mieszkańców, w tym 2927 kobiety, które stanowiły 49,64 % ogółu ludności.

Struktura wiekowa mieszkańców gminy ulegała zmianom. W latach 2023/2025 rosła liczba osób w wieku produkcyjnym, a liczba osób starszych zmalała w 2025. W roku 2023 60,95 % mieszkańców gminy Wiśniew było w wieku produkcyjnym, natomiast w wieku przedprodukcyjnym było 20,95%, natomiast 18,08 % mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym. W roku 2024 były bardzo zbliżone wartości. W kolejnym roku 2025 zmiany były bardziej znaczące w wielu wskaźnikach. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 18,30%, znaczący wzrost populacji w wieku produkcyjnym wyniósł 64,45%, zmalała ilość osób w starszych, w wieku poprodukcyjnym było 17,24 %.

Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Struktura wiekowa ludności gminy w latach

	2023	2024	2025
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	1 202	1 194	1 079
liczba osób w wieku produkcyjnym	3 496	3 479	3 800
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	1 037	1 057	1 017
Ogółem	5 735	5 730	5 896
Liczba urodzeń żywych	71	63	59
Liczba zgonów	43	61	46

Dane Urzędu Gminy w Wiśniewie.

Analiza danych dotyczących ruchu naturalnego ludności gminy w latach 2023–2025 wskazuje na zmiany w liczbie urodzeń i zgonów. W 2023 roku odnotowano 71 urodzeń żywych oraz 43 zgony, co oznacza dodatni przyrost naturalny wynoszący +28 osób. Rok ten charakteryzował się korzystną sytuacją demograficzną.

W 2024 roku liczba urodzeń żywych spadła do 63, natomiast liczba zgonów wzrosła do 61. W efekcie przyrost naturalny był minimalny i wyniósł jedynie +2 osoby, co wskazuje na wyraźne pogorszenie sytuacji demograficznej w porównaniu z rokiem poprzednim.

W 2025 roku zaobserwowano dalszy spadek liczby urodzeń żywych do 59, przy jednoczesnym obniżeniu liczby zgonów do 46. Przyrost naturalny pozostał dodatni i wyniósł +13 osób, jednak jego wartość była niższa niż w 2023 roku.

Podsumowując, w analizowanym okresie widoczna jest tendencja spadkowa liczby urodzeń, co może świadczyć o pogłębiających się problemach demograficznych. Mimo że przyrost naturalny w każdym z badanych lat był dodatni, jego zmienność wskazuje na potrzebę działań sprzyjających wzrostowi dzietności i poprawie struktury demograficznej gminy.

Tabela 2. Ochrona zdrowia

Dane za rok 2024	Gmina
Przychodnie	1
Liczba osób zapisanych do lekarzy medycyny rodzinnej, w tym pediatry	5 730
Porady podstawowej opieki zdrowotnej	32 716

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Na terenie gminy Wiśniew działa jeden ośrodek zdrowia, których usługi są dostępne dla mieszkańców. W przeciągu 2024 roku udzielone zostały 32 716 porad podstawowej opieki zdrowotnej, w tym około 203 odbyło się w formie teleporady. Mieszkańcy gminy Wiśniew mogą również korzystać z opieki medycznej dostępnej w Siedlcach.

Tabela 3. Rynek pracy

Gmina	2023	2024	2025
Pracujący	2598	2634	2576
Bezrobotni zarejestrowani	83	81	91
w tym kobiety	47	42	44
Udział bezrobotnych zarejestrowanych z prawem do zasiłku	6	6	8
Udział bezrobotnych zarejestrowanych bez prawa do zasiłku	41	36	36

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Mieszkańcy z terenu gminy Wiśniew podlegają pod Powiatowy Urząd Pracy w Siedlcach. Analizując powyższe dane wynika, że w 2023 roku zarejestrowanych i poszukujących pracy było 83 osoby z czego 47 stanowiły kobiety. Natomiast w roku 2024 zmniejszyła się liczba osób bezrobotnych z terenu gminy Wiśniew, bez zatrudnienia pozostawało 86 osób z czego 42 kobiet. Dane za rok 2025 są na stan października i liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych liczyła już 91 osób w tym 44 kobiety. Dane dotyczące osób pracujących z terenu Gminy Wiśniew obejmują pracowników obrony narodowej oraz osób pracujących w rolnictwie.

Tabela 4. Wychowanie i edukacja

	2022/2023	2023/2024	2024/2025
Placówki wychowania przedszkolnego	3	3	3
W tym przedszkola	1	1	1
Miejsca w przedszkolach	75	75	75
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	186	180	198
W tym w przedszkolach	75	75	73
Szkoły podstawowe	3	3	3
Uczniowie szkół podstawowych	335	311	347
Liczba uczniów przypadających na 1 oddział w szkołach podstawowych	12	12	12

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Na terenie gminy Wiśniew funkcjonują 3 placówki wychowania przedszkolnego oraz jedno przedszkole, w którym jest 75 miejsc. Analizując powyższe dane zauważyć można, że liczba dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego waha się, jednak widoczny jest wzrost liczby dzieci wchodzących w wiek przedszkolny i szkolny. W 2023 roku 186 dzieci objętych było opieką placówek wychowania przedszkolnego. W kolejnych latach liczba pozostawała na poziomie 180 dzieci oraz w 2024-2025 198 dzieci. Szkoły podstawowe w latach 2022/2023 skupiały łącznie 335 uczniów, w 2023/2024 roku 311, a w 2024/2025 roku 347 uczniów. W latach 2022/2023 na jeden oddział przypadało 12 uczniów, w kolejnym roku szkolnym 12, a w latach 2024/2025 przypadło ponownie 12 uczniów średnio na jeden oddział.

4.2. SYTUACJA MIESZKANIOWA RODZIN

W latach 2023-2025 liczba mieszkań w latach obowiązywania programu nie zmieniała się w lokalach łącznie jest 25 izb. Powierzchnia użytkowa mieszkań wynosi łącznie 254 m² na przeciętna powierzchnia 1 mieszkania wynosiła 50,80 m², a na jednego mieszkańca przypadało przeciętnie 28,20². Średnia wielkość mieszkań była równa 50,80 m².

Na dzień 26.01.2026 roku 1 z 5 mieszkań pozostaje niezamieszkałe. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe gminy w latach 2023-2025

	2023	2024	2025
liczba mieszkań	5	5	5
liczba izb	25	25	25
powierzchnia użytkowa mieszkań (w m ²)	254	254	254
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²)	50.80	50.80	50.80
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (w m ²)	28,22	28,22	28,22
liczba nowych mieszkań oddanych do użytkowania	-	-	-
liczba nowych izb oddanych do użytkowania	-	-	-

Dane Urzędu Gminy w Wiśniewie.

Według danych Urzędu Gminy Wiśniew 2023 r. na obszarze Gminy podłączonych do wodociągów było około 99 % budynków mieszkalnych. W 2024 roku łącznie 98% budynków było podłączonych do sieci wodociągowej, natomiast w 2025 roku nie podano jeszcze danych. W sieć kanalizacyjną w 2023 roku było zaopatrzone w obszarze gminnym około 17 % zasobów mieszkaniowych natomiast do roku 2025 r. przy stałym wzroście budowania nowych lokali mieszkalnych zostało zaopatrzone we wspomnianą sieć kanalizacyjną ok 69% zasobów łącznie.

Gmina Wiśniew posiada istniejącą sieć gazową średniego ciśnienia, która pokrywa tylko część jej terytorium. Najważniejszym punktem sieci jest stacja redukcyjno - pomiarowa we wsi Gostchorz, skąd gaz jest dalej dystrybuowany do odbiorców. Na ten czas jest zaopatrzona w gaz około 11% mieszkańców z gminy Wiśniew.

4.3. SYTUACJA DZIECKA W ŚRODOWISKU SZKOLNYM I RODZINNYM

Ocena sytuacji dziecka w środowisku szkolnym oraz rodzinnym została opracowana w oparciu o badania ankietowe przeprowadzone w placówkach oświatowych działających na terenie gminy Wiśniew. Przeprowadzone badania umożliwiły rozpoznanie warunków funkcjonowania dzieci i uczniów w środowisku rodzinnym i szkolnym, ze szczególnym uwzględnieniem występowania zachowań o charakterze patologii społecznej. Ponadto pozwoliły one na pozyskanie informacji dotyczących działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych oraz leczniczych realizowanych w szkołach.

Łącznie analizie poddano trzy ankiety wypełnione przez pedagogów szkolnych lub dyrektorów placówek oświatowo-wychowawczych:

- Szkoła Podstawowa w Wiśniewie (liczba uczniów: 222 +103 oddział przedszkolny),
- Szkoła Podstawowa w Radomyśli (liczba uczniów: 126 + 43 oddział przedszkolny),
- Szkoła Podstawowa w Śmiarach (liczba uczniów: 124+ 56 oddział przedszkolny),

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, że tylko w Zespole Oświatowym w Wiśniewie jest zatrudniona pielęgniarka, natomiast dwie pozostałe szkoły : Szkoła Podstawowa w Radomyśli oraz Szkoła Podstawowa w Śmiarach nie zatrudniają pielęgniarki. Wszystkie placówki zatrudniają pedagoga, logopedę oraz psychologa. Dwie szkoły zatrudniają doradcę zawodowego tj: Szkoła Podstawowa w Radomyśli oraz Zespół Oświatowy w Wiśniewie.

Wszystkie placówki prowadzą na swoim terenie dożywianie uczniów w formie gorącego posiłku.

- Szkoła Podstawowa w Radomyśli : 17 uczniów
- Szkoła Podstawowa w Śmiarach: 18 uczniów
- Zespół Oświatowy w Wiśniewie : 17 uczniów

Możliwość korzystania z sali gimnastycznej i Internetu dają wszystkie placówki. Przedstawiciele szkół nie zauważyli trudności z dojazdem uczniów na zajęcia, jak wskazują nie ma zorganizowanego transportu, natomiast uczniowie mają zapewniony transport przez rodziców. W żadnej ze szkół z terenu gminy nie istnieją klasy integracyjne.

Każda ze szkół z terenu Gminy Wiśniew organizuje dla dzieci zajęcia dodatkowe. Najczęściej przyjmują one postać zróżnicowanych tematycznie kół rozwijających zainteresowania oraz dydaktyczno – wyrównywujący szanse edukacyjne, m.in. tanecznych, bibliotecznych, szachowe, historyczne oraz chór. Zajęcia rozwijające zainteresowania: matematyczne min. zajęcia plastyczne, sportowe. Wszystkie placówki prowadzą zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi min. „Empatia w matematyce”, „Kubusiowi przyjaciele przyrody”, „Lekcje z emocjami”, „Ciekawscy trzecioklasiści”, „Antek w świecie matematyki”.

Wśród nich organizowane są również zajęcia wyrównawcze korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne, integracja sensoryczna, psychoterapia oraz indywidualna terapia pedagogiczna, terapia taktylna jak również zajęcia rozwijające kompetencje społeczne.

Problemy dosięgające uczniów i ich rodziny

Ankietowani identyfikowali problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, na dwa sposoby, tj. odpowiadając na pytanie o charakterze otwartym oraz wypełniając zamknięty katalog cech patologicznych obejmujący 14 zmiennych.

Określając problemy w odpowiedzi na pytanie otwarte, badani wskazywali głównie dysfunkcyjność rodzin przez co rozumieć można, brak stabilności emocjonalnej, niewystarczającym wsparciem ze strony opiekunów, konfliktami domowymi, a niekiedy także problemami uzależnień czy przemocą. Tego typu środowisko rodzinne może prowadzić do poczucia braku bezpieczeństwa, obniżonej samooceny oraz trudności w prawidłowym funkcjonowaniu społecznym i emocjonalnym.

Istotnym problemem są również złe warunki mieszkaniowe przez co rozumieć można np., brak odpowiedniej przestrzeni do nauki. Warunki te mogą negatywnie wpływać na koncentrację, komfort psychiczny oraz ogólne samopoczucie badanych. Często wiążą się one z trudną sytuacją materialną rodzin, co dodatkowo pogłębia stres i poczucie wykluczenia społecznego.

Badani zwracali także uwagę na zaniedbania środowiskowe, rozumieć można jako brak dostępu do pozytywnych wzorców, ograniczoną ofertę spędzania wolnego czasu czy niewystarczające wsparcie instytucjonalne (np. ze strony szkoły, świetlic, lokalnych organizacji). Może to sprzyjać bierności, obniżonej motywacji oraz trudnościom w rozwijaniu kompetencji społecznych. Zauważyć również należy problemy z opanowaniem emocji oraz braku motywacji do nauki.

Wskazywane były również problemy z opanowaniem emocji, takie jak impulsywność, wybuchy złości czy trudności w radzeniu sobie ze stresem. Ich przyczyn można upatrywać w braku odpowiednich wzorców regulacji emocjonalnej w rodzinie, chronicznym napięciu psychicznym oraz niewystarczających umiejętnościach radzenia sobie z trudnymi sytuacjami.

Kolejnym istotnym obszarem jest brak motywacji do nauki, który może wynikać z wcześniejszych niepowodzeń szkolnych, braku wsparcia ze strony dorosłych, niskiej samooceny lub przekonania o braku wpływu na własną przyszłość. Często motywacja ta osłabiana jest także przez problemy domowe, które przesuwają priorytety z edukacji na radzenie sobie z codziennymi trudnościami.

Badani zgłaszali również problemy w relacjach rówieśniczych, rozumieć przez to można takie jak trudności w nawiązywaniu kontaktów, konflikty czy poczucie odrzucenia. Przyczyną mogą być deficyty kompetencji społecznych, niskie poczucie własnej wartości, a także wcześniejsze negatywne doświadczenia w relacjach z innymi.

Wypełniając zamknięty katalog cech patologicznych, respondenci stwierdzali ich obecność,. Szczegółowe informacje na temat zdiagnozowanych w środowisku szkolnym i w domu rodzinnym uczniów problemów społecznych zawierają poniższe tabele.

Tabela 6. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z gminy uczęszczających do szkół

Cechy patologii	Obecność poszczególnych cech					
	Zespół Oświatowy w Wiśniewie		Szkoła Podstawowa w Radomyśli		Szkoła Podstawowa w Śmiarach	
	występuje	nie występuje	występuje	nie występuje	występuje	nie występuje
sięganie po alkohol	X			X		X
sięganie po narkotyki	?	?		X		X
palenie papierosów	X			X		X
ucieczki z domu		X		X		X
Kradzieże	X			X		X
agresja i przemoc, w tym: poniżanie, zastraszanie, znęcanie się, bicie, wymuszanie pieniędzy, zmuszanie do palenia papierosów	X		X			X
Autoagresja		X		X		X
przestępczość ujawniona		X		X		X
niszczenie mienia szkolnego	X		x			X

udział w grupach negatywnych	X			X		X
problemy wymagające nadzoru sądowego kuratora	X		X			X
przemoc w rodzinie	X		X		x	
zaniedbanie przez dom	X		x		x	
wykorzystywanie seksualne	?	?		x		x

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Analizując Zespół Oświatowy w Wiśniewie to występują: alkohol, palenie papierosów, kradzieże, niszczenie mienia, udział w grupach negatywnych, problemy wymagające nadzoru kuratora, przemoc w rodzinie, zaniedbanie. Nie występują lub są rzadkie: ucieczki z domu, autoagresja, przestępczość ujawniona. Pojawiły się Niepewne dane („?”): narkotyki, wykorzystywanie seksualne tu zrozumieć można, że szkoła nie ma informacji czy występuje następująca cecha patologii. Należy zauważyć, że dominują problemy wychowawcze i środowiskowe, związane z normami zachowań i sytuacją rodzinną, raczej niż z ciężką przestępczością. Znaki zapytania mogą wskazywać na trudność w diagnozie lub ukryty charakter zjawisk.

Analizując Szkołę Podstawowa w Radomyśli to nie występują: alkohol, narkotyki, papierosy, ucieczki z domu, kradzieże, autoagresja, przestępczość ujawniona, udział w grupach negatywnych, zaniedbanie domowe, przemoc w rodzinie. Występują: agresja i przemoc rówieśnicza, niszczenie mienia.

Analizując Szkołę Podstawowa w Śmiarach nie występują: alkohol, narkotyki, papierosy, ucieczki z domu, kradzieże, agresja i przemoc, autoagresja, przestępczość ujawniona, niszczenie mienia, udział w grupach negatywnych, problemy kuratorskie, wykorzystania seksualne. Występuje przemoc w rodzinie i zaniedbania przez dom. Jest to środowisko o najniższym nagromadzeniu poważnych problemów społecznych i wychowawczych, obejmujących zarówno zachowania agresywne, jak i przestępcze oraz traumatyczne doświadczenia.

Obszary, w jakich należałoby przeprowadzić badania wśród dzieci, młodzieży i rodziców

Ankietowani identyfikowali również obszary, w jakich należałoby przeprowadzić badania wśród dzieci, młodzieży i rodziców. Najczęściej podkreślali potrzebę wnikliwego sprawdzenia relacji rówieśniczych chodzi tu o grupy i strefę emocjonalno- społeczną. Należy również zwrócić uwagę na relacje rodzinne. Ankietowani zaproponowali badania dotyczące

spożywania alkoholu w najbliższym otoczeniu ucznia oraz badania dotyczące skutecznej analizy dostępnych w Internecie treści (świadome korzystanie z Internetu)

Działania profilaktyczne podejmowane w szkołach

W placówkach oświatowo-wychowawczych podejmowane są różnorodne działania wychowawcze i profilaktyczne. Wśród nich realizowane są programy promujące zdrowie i bezpieczeństwo, pomoc psychologa, pedagoga, logopedy oraz doradca zawodowy. Dalej wymieniane są kampanie profilaktyczne, przedstawienia o tematyce profilaktycznej. Prowadzone są pogadanki, spotkania z przedstawicielami Policji i specjalistami spoza placówki. Realizowane są szkolne programy profilaktyczne. Prowadzone są rozmowy kierowane, pogadanki i warsztaty z rodzicami na tematy związane z wychowaniem.

Działania profilaktyczne i naprawcze konieczne do przeprowadzenia na terenie szkoły

Określając działania profilaktyczne i naprawcze, które należałoby przeprowadzić w szkołach, badani wskazywali głównie na potrzebę stworzenia programu naprawczego w kierunku eliminowania hejtu. Działania naprawcze ukierunkowane na integrację zespołów klasowych. Kontynuowanie działań profilaktycznych, przeprowadzenie treningu uważności, treningu umiejętności społecznych wśród uczniów, integracja społeczności szkolnej. Zwrócono uwagę na pedagogizację rodziców.

Współpraca szkół z rodzicami uczniów

W opinii przedstawicieli ankietowanych placówek, współpraca nauczycieli z rodzicami jest zadowalająca i stała. W jej ramach rodzice uczestniczą w uroczystościach szkolnych (Dzień rodziny, Dzień babci i dziadka, i inne), prezentacjach i warsztatach, odbywają się spotkania ze specjalistami spoza placówki, prowadzone są rozmowy i konsultacje oraz utrzymywany jest indywidualny kontakt z rodzicami. Współpraca ta dotyczy rozwiązywania problemów wychowawczych, a także udziału rodziców w organizowaniu imprez i uroczystości.

Współpraca szkół z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny

Przedstawiciele badanych placówek stwierdzili, że współpraca z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny jest zadowalająca. Do podmiotów, z którymi szkoły utrzymywały kontakt zaliczono: Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Stoku Lackim, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie, Urząd Gminy

w Wiśniewie, Komenda Policji w Siedlcach, Gminny Ośrodek Kultury w Wiśniewie, Parafia na terenie Gminy Wiśniew, Straż Pożarna, Sąd Rodzinny dla Nieletnich, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siedlcach. Organizacje min. Unicef, Fundacja Daj Dzieciom Siłę, Instytucje wspierające rozwój dziecka, , Komitet Ochrony Praw Dziecka, Caritas Diecezji Siedleckiej, Otwarta Firma, Centrum Edukacji Zawodowej z Siedlec.

Potrzeby dzieci i młodzieży

Wskazując najpilniejsze potrzeby dzieci i młodzieży, pedagodzy zwrócili uwagę na zadbanie o bezpieczeństwo w ruchu drogowym , budowę Miasteczka Ruchu Drogowego, konieczność zapewnienia im szerszego dostępu do aktywnych form spędzania czasu, rozwijanie zainteresowań uczniów – sportowych i artystycznych, ankietowani wpisali też potrzebę rozwijania różnorodnych zainteresowań np. taniec, zajęcia sportowe. W odpowiedziach wymieniona jest również potrzeba stałej współpracy z psychologiem szkolnym. Zadbanie o warunki lokalowe mieszkańców w trudnym położeniu ekonomicznym. Ankietowani zwrócili również uwagę na budowę basenu.

Możliwości przyczynienia się szkół do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży

W możliwościach, w których szkoła może przyczynić się do poprawienia sytuacji dzieci i młodzieży z terenu Gminy Wiśniew pedagodzy wymieniali kontynuację działań wychowawczo – profilaktycznych, czuwając nad potrzebami uczniów. Zwrócono uwagę na zapewnienie wsparcia finansowego z Gminy Wiśniew dzięki któremu szkoły nawiążą współpracę z organizacjami wspomagającymi pracę szkoły przy organizacjach warsztatów dla uczniów i innych inicjatyw na terenie gminy.

4.4. SYTUACJA RODZINY I DZIECKA W ŚRODOWISKU LOKALNYM

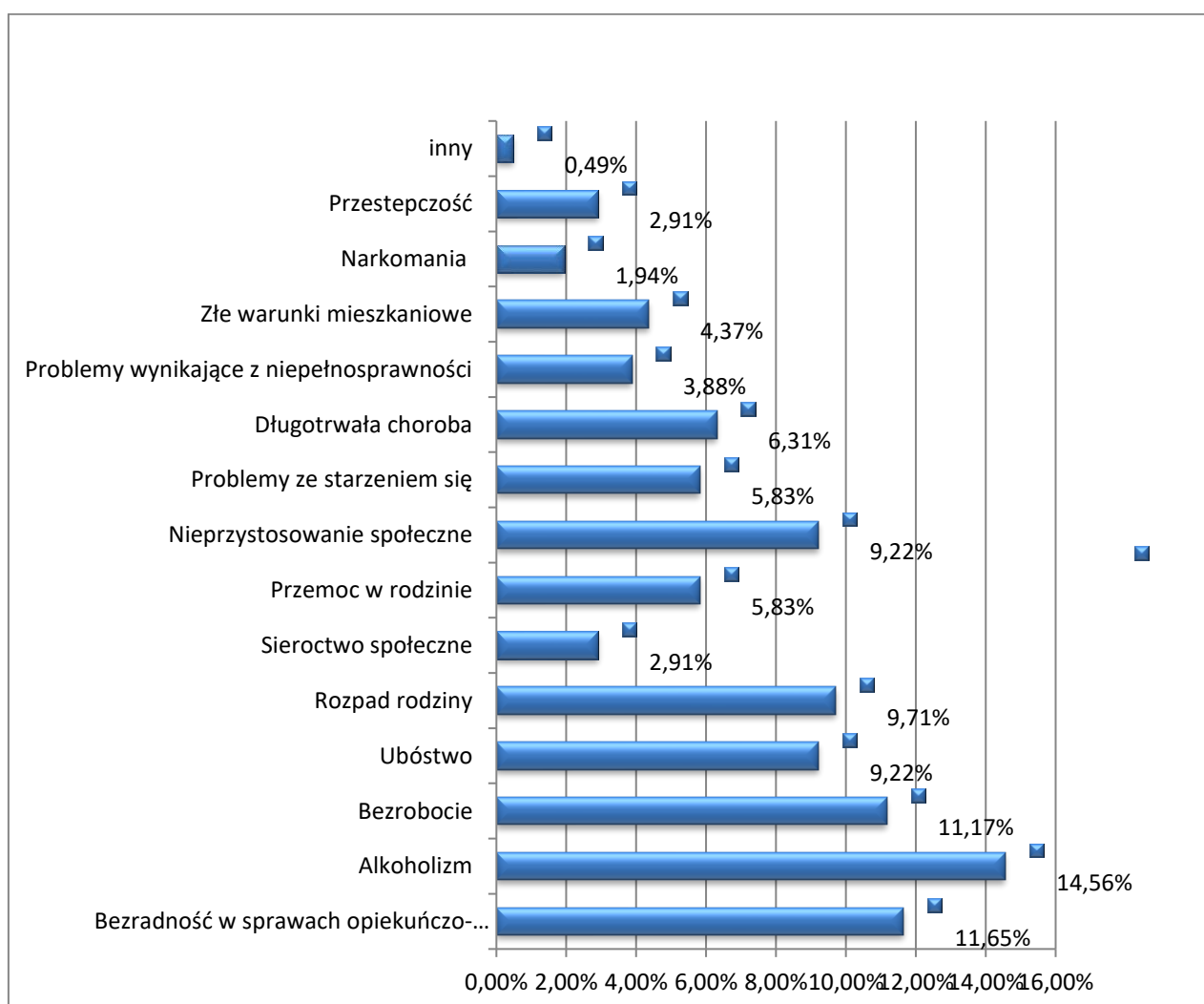
Analiza sytuacji rodziny i dziecka w środowisku lokalnym została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych między innymi wśród osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej (m.in., radnych, sołtysów, pomocy społecznej, pracowników Urzędu Gminy, członków Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przedstawicieli placówek oświatowo-wychowawczych, kulturalnych, służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych, Kościoła, seniorzy, rodziny będące w asystenturze rodziny oraz osoby biorące udział w Projekcie Czas Seniora)

oraz mieszkańców gminy. W ramach badania opinii publicznej rozdano około 200 ankiet. Do analizy przedłożono w sumie 92 wypełnione anonimowo ankiety, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji rodziny i dziecka w gminie. Ze względów formalnych odrzuconych zostało 10 ankiet,

m.in. ze względu na niedokończone wypełnianie. Łącznie do policzenia opinii i oszacowania potrzeb, widzianych oczami mieszkańców zostało wykorzystanych 82 ankiety.

W pierwszej kolejności poproszono przedstawicieli środowiska lokalnego o wskazanie problemów, które najczęściej dotyczą rodziny mieszkające w gminie. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Problemy najczęściej dotykające rodziny mieszkające w gminie

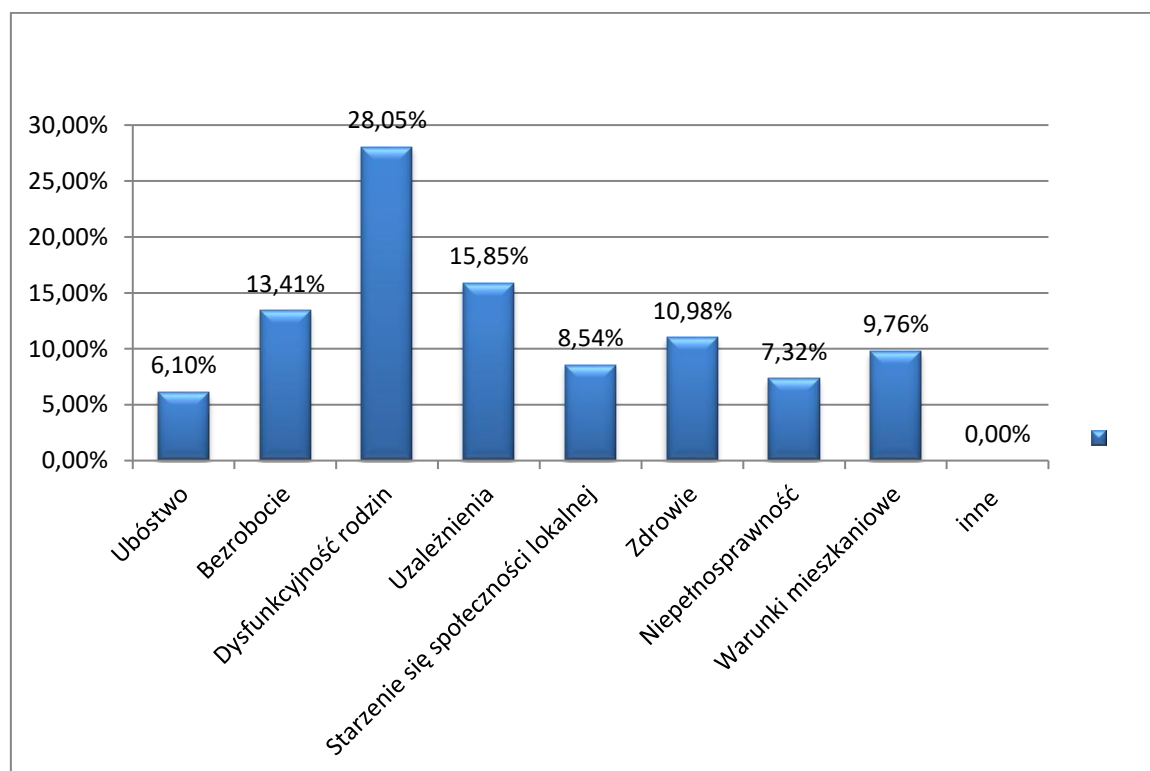
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Do najpoważniejszych problemów, które najczęściej dotyczą rodziny mieszkające w gminie, respondenci zaliczyli alkoholizm (14,56%) oraz bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (11,65%), jak również

bezrobocie (11,17%), w dalszej kolejności wskazali rozpad rodziny (9,71,%) oraz na tym samym poziomie ubóstwo (9,22%) oraz nieprzystosowanie społeczne dzieci. (9,22%). Ankietowani zwrócili również uwagę na występujący coraz częściej problem związany z długotrwałą i ciężką chorobą (6,31%) , oraz na przemoc w rodzinie (5,83%). Według badanych starzenie się społeczeństwa(5,83%) staje się również ważnym problemem rodziny w gminie Wiśniew . Nieco wyżej zostały oszacowane złe warunki mieszkaniowe(4,37%), problemy wynikające z niepełnosprawności (3,88%) . Badani dostrzegli ważność sieroctwa społecznego(2,91%) oraz przestępstwa (2,91%). Zdaniem respondentów na terenie gminy Wiśniew w latach obowiązywania programu (1,94%)problemem jest nadużywanie narkotyków. Jedna osoba (0,49%)wybrała odpowiedź na pytanie inne jednakże nie podała odpowiedzi.

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w których oferta pomocy świadczonej rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niezadowalająca. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niezadowalająca

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najmniej zadowalająca w takich obszarach, jak: dysfunkcyjność rodzin (28,05%), uzależnienia (15,85%) i bezrobocie (13,41%), zdrowie (10,98%), warunki mieszkaniowe (9,76%). W dalszej kolejności wymieniono niepełnosprawność (7,32%) oraz starzenie się społeczeństwa (8,54%)

Czynniki, które ograniczają możliwości prawidłowego funkcjonowania dzieci i młodzieży w Gminie Wiśniew.

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie czynników, które ograniczają możliwości prawidłowego funkcjonowania dzieci i młodzieży w gminie. W wyniku ankiety wśród rodziców w gminie zidentyfikowano szereg czynników, które ograniczają prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży.

Rodzice wskazali przede wszystkim:

- **Ograniczony dostęp do zajęć edukacyjnych i kulturalnych** – w tym brak wystarczającej oferty pozaszkolnej, duże odległości od większych ośrodków miejskich oraz utrudniony dojazd.
- **Nieprawidłowe nawyki żywieniowe** – nadmierne spożycie słodczy i fast foodów, słabe odżywianie się oraz brak regularnej, zdrowej diety.
- **Niewystarczającą aktywność fizyczną** – brak regularnego ruchu, sportu oraz zajęć rekreacyjnych.
- **Czas wolny spędzany przed ekranami** – telefony, tablety, gry komputerowe ograniczają aktywności społeczne i kreatywne.
- **Problemy wychowawcze i rodzinne** – brak ustalonych zasad w domu, niewydolność opiekuńcza rodziców, ograniczony czas poświęcany dzieciom, brak pozytywnych wzorców i relacji z rodzicami.
- **Problemy emocjonalne i społeczne dzieci** – lęki, stres, depresja, przemoc domowa, izolacja rówieśnicza, uzależnienia od gier i alkoholu w rodzinie.
- **Sytuacja materialna i dostęp do specjalistów** – słaba sytuacja finansowa rodzin, brak dostępu do specjalistycznej pomocy (psycholog, logopeda, terapeuta), ograniczony dostęp do kultury.

Podsumowując, rodzice wskazali zarówno czynniki środowiskowe, jak i rodzinne, które w znaczący sposób wpływają na rozwój dzieci i młodzieży. Problemy te obejmują zarówno braki w dostępie do edukacji i zajęć pozaszkolnych, jak i trudności wychowawcze, zdrowotne i społeczne. Ich skumulowany wpływ może ograniczać rozwój społeczny, emocjonalny i fizyczny młodego pokolenia w gminie.

Najważniejsze problemy związane z dziećmi i młodzieżą w Gminie Wiśniew.

Respondenci wskazali szereg problemów, które w ich ocenie wpływają na funkcjonowanie i rozwój dzieci i młodzieży. Problemy te można pogrupować w kilka głównych obszarów:

1. Ograniczony dostęp do edukacji i kultury

- Słaba oferta kulturalna i brak miejsc do rozwijania zainteresowań w gminie
- Ograniczony dostęp do zajęć pozaszkolnych i kulturalnych

2. Uzależnienia i niezdrowe nawyki

- Uzależnienia od Internetu, telefonu, tabletu, oglądanie filmików na Tik-Toku
- Nieracjonalne wzorce w domu, złe nawyki żywieniowe

3. Trudności emocjonalne i społeczne

- Niska samoocena dzieci, trudności w koncentracji, bunt, nuda
- Słaba komunikacja między dziećmi, presja rówieśnicza, złe towarzystwo
- Cyberprzemoc, hejt, brak szacunku

4. Problemy wychowawcze i rodzinne

- Szttywny światopogląd rodziców ograniczający inicjatywę dzieci
- Brak obowiązków i odpowiednich wzorców w domu
- Przemoc domowa i niewystarczające wsparcie rodziców

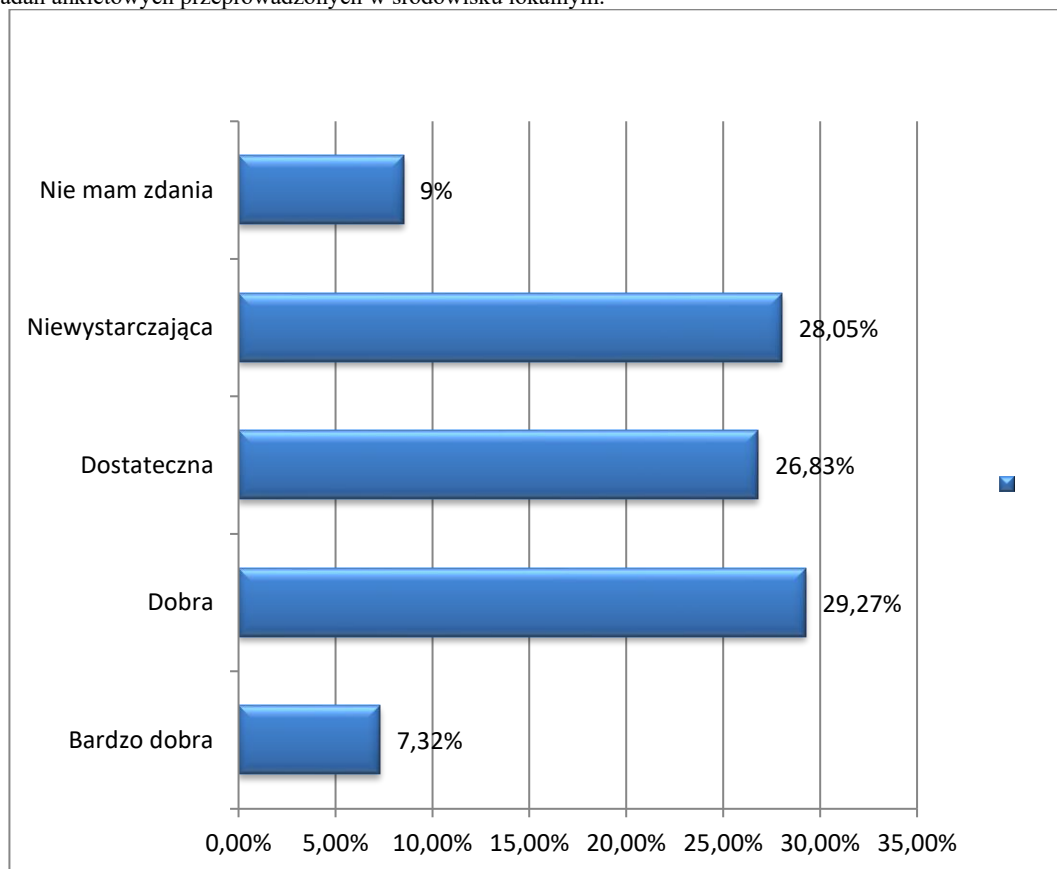
5. Brak przestrzeni do spędzania wolnego czasu

- Niedostateczna liczba miejsc rekreacji i atrakcji dla dzieci i młodzieży w gminie

Ankietowani wskazali, że dzieci i młodzież w gminie borykają się zarówno z problemami środowiskowymi, jak i rodzinnymi, które wpływają na rozwój emocjonalny, społeczny i edukacyjny. Problemy te obejmują uzależnienia, brak dostępu do kultury i zajęć pozaszkolnych, trudności wychowawcze, niską samoocenę oraz ograniczoną przestrzeń do aktywnego spędzania czasu.

Wykres 3. Jaka jest organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie?

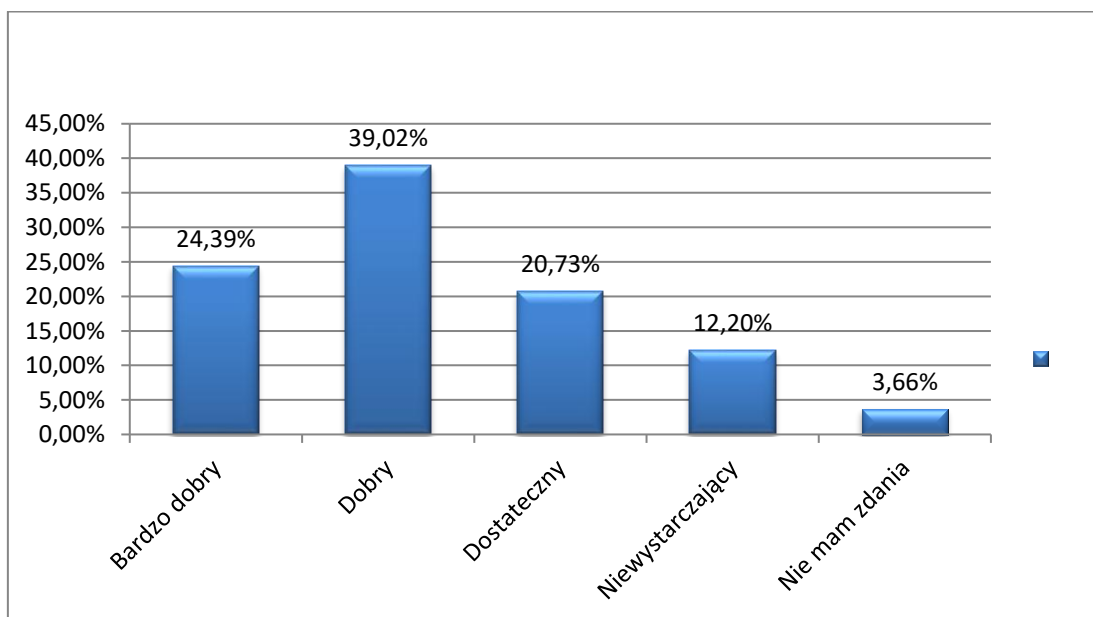
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Najliczniejsza grupa respondentów, (29,27%), dobrze oceniła organizację czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie,. Jednocześnie (28,05%) oceniło ją jako niewystarczającą , natomiast (26,83%) dostatecznie,(8,54%) nie miało zdania na ten temat. Bardzo dobrze organizację czasu organizowanego dla dzieci i młodzieży uznało tylko (7,32%) respondentów.

Odpowiadając na następne pytania przedstawiciele środowiska lokalnego wyrazili opinie odnośnie dostępności placówek oświatowo-wychowawczych, kulturalnych, wsparcia dziennego i obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie. Wskazali również deficyty w tym zakresie. Otrzymane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

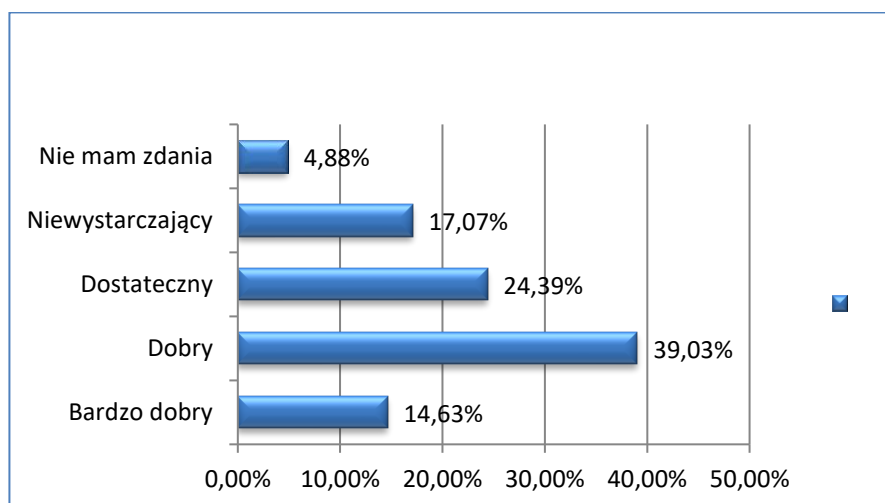
Wykres 4. Jaki jest dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Większość ankietowanych respondentów oceniła poziom dostępu do placówek oświatowo-wychowawczych jako dobry (39,02%) lub bardzo dobry (24,39%). Za dostateczny uznało go (20,73 %), natomiast za niewystarczający (12,20%) ankietowanych. Z odpowiedzi wynika, iż (3,66 %,) nie miało zdania na ten temat.

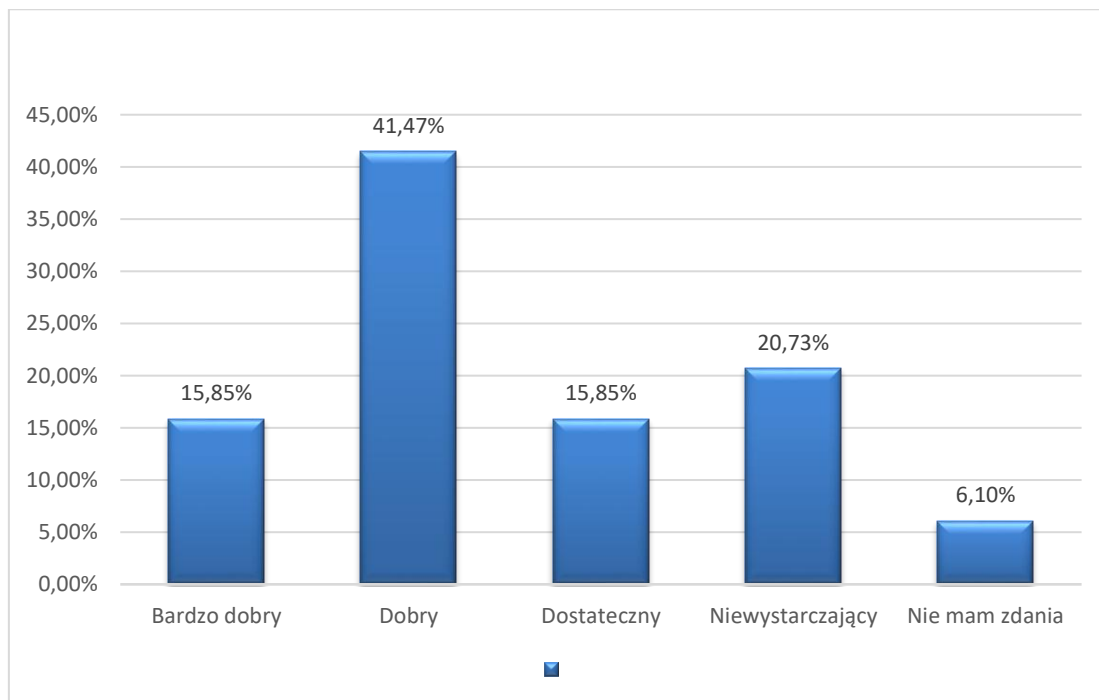
Wykres 5. Jaki jest dostęp do placówek kulturalnych w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Dostępność placówek kulturalnych w gminie została gorzej oceniona niż dostępność placówek oświatowo-wychowawczych. Za dobrą lub bardzo dobrą uznało ją w sumie (39,03%) badanych, za dostateczną (24,39%), a negatywną opinię w tej sprawie miało (17,07 %) respondentów. Zdania na ten temat nie miało (4,88 %) ankietowanych.

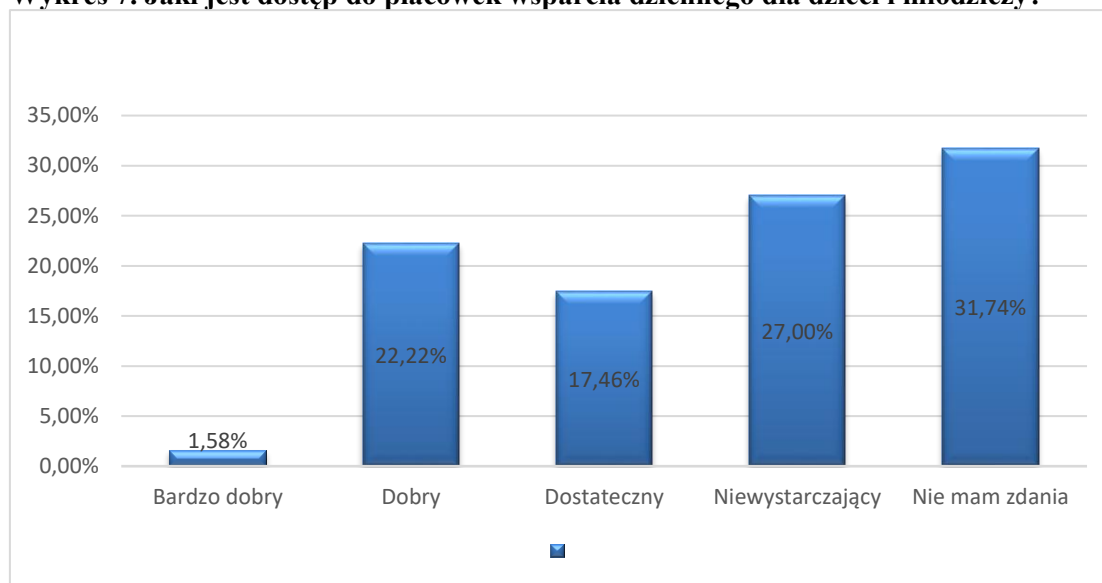
Wykres 6. Jaki jest dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Tak ankietowani ocenili dostępność obiektów sportowo-rekreacyjnych. Za dobrą (41,47%) i bardzo dobrą uznało ją (15,85%) ankietowanych. 15,85% za dostateczną. Negatywną opinię w tej sprawie przedstawiło (20,73%) ankietowanych, a zdania nie miało (6,10%).

Wykres 7. Jaki jest dostęp do placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Respondenci stwierdzili, że dostęp do placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w gminie jest dobry (26,83%) lub bardzo dobry w (6,10%), natomiast jako dostateczny oceniło go (21,95%). Jednocześnie (19,51%) badanych uznało go za niewystarczający, a nie miało zdania (25,61 %) ankietowanych.

Wskazując placówki oświatowo-wychowawcze oraz kulturalne, których w gminie brakuje, bądź do których dostęp jest ograniczony, badani wymieniali Braki i ograniczony dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych oraz kulturalnych w gminie

Respondenci wskazali szereg placówek i miejsc, których w gminie brakuje lub do których dostęp jest ograniczony.

Można je pogrupować w kilka głównych obszarów:

1. Infrastruktura sportowa i rekreacyjna

- Boiska wielofunkcyjne, boiska do tenisa, rolkowiska, orliki, siłownie na świeżym powietrzu, lodowiska
- Ścieżki rowerowe, place zabaw, amfiteatry

2. Placówki wychowawcze i edukacyjne

- Świetlice środowiskowe i socjoterapeutyczne
- Ogniska szkolne, kluby dla dzieci, koła zainteresowań
- Przedszkola, żłobki, szkoły, a także powstanie ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego

3. Placówki i inicjatywy kulturalne

- Teatry, kino, kino plenerowe
- Zajęcia taneczne i inne formy edukacji artystycznej

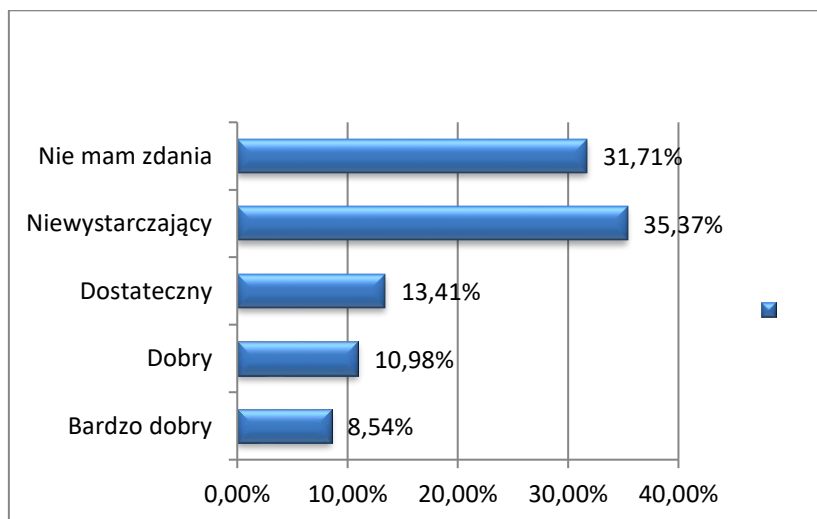
4. Placówki dla osób starszych

- Klub seniora i inne miejsca integracji dla osób starszych

Badani wskazali, że w gminie istnieje potrzeba rozwoju infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i kulturalnej, a także zwiększenia dostępu do placówek edukacyjnych i wychowawczych. Wskazania te pokazują, że mieszkańcy oczekują zarówno większej różnorodności form aktywności dla dzieci i młodzieży, jak i ofert dla osób starszych, co sprzyja integracji społecznej oraz wszechstronnemu rozwojowi mieszkańców.

W kolejnych pytaniach poproszono ankietowanych o ocenę dostępności wsparcia i rehabilitacji dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi oraz opinię na temat prowadzonych w gminie działań wychowawczych, profilaktycznych i edukacyjnych, których adresatami są rodziny i dzieci.

Wykres 8. Jaki jest dostęp do wsparcia i rehabilitacji dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi w gminie?

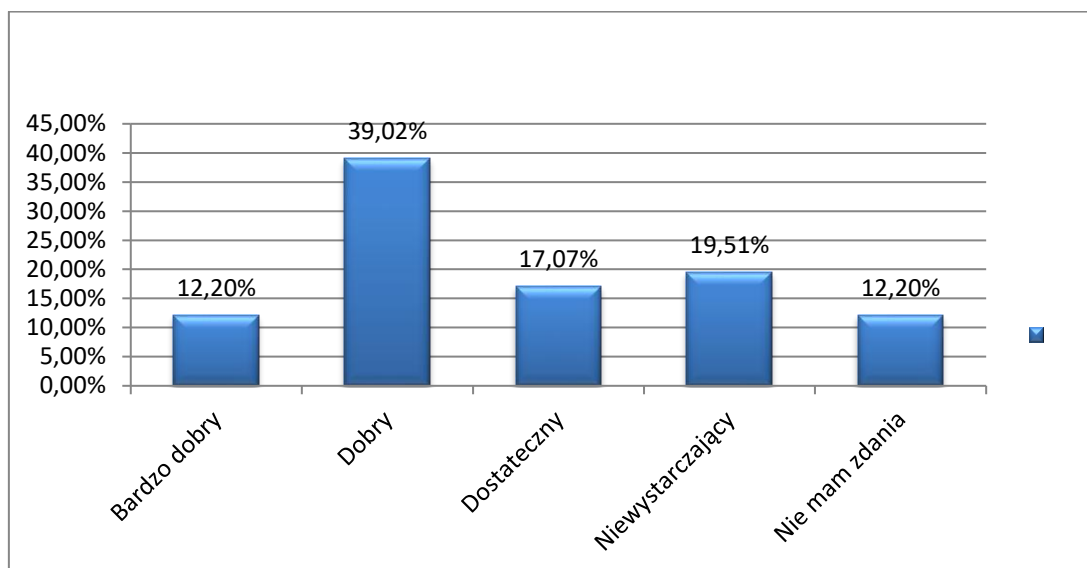

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Największa liczba osób biorących udział w badaniu ankietowym (35,37%) zaznaczyła opcje niewystarczającą w kwestii dostępu do wsparcia i rehabilitacji dla rodzin z dziećmi.

Nie miało zdania w tej kwestii aż (31,71%) ankietowanych, a za dostateczny (13,41%). Za dobrą (10,98%) i bardzo dobrą uznało (8,54%).

Wykres 9. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania wychowawcze, profilaktyczne i edukacyjne adresowane do rodzin i dzieci?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Realizowane w gminie działania wychowawcze, profilaktyczne i edukacyjne, których adresatami są rodziny i dzieci bardzo dobrze oceniło (12,20%) ankietowanych. Dobrze działania realizowane w gminie oceniło (39,02%) ankietowanych. Dostatecznie oceniło (17,07%). Negatywną opinię w tej sprawie przedstawiło (19,51%) ankietowanych, a (12,20%) nie miało zdania w zakresie realizowanych działań edukacyjnych i profilaktycznych adresowanych do rodzin z dziećmi.

Co zrobić, by poprawić sytuację rodzin, dzieci i młodzieży w gminie?

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy sytuacji rodzin oraz dzieci i młodzieży. Propozycje działań na rzecz poprawy sytuacji rodzin, dzieci i młodzieży w gminie Respondenci wskazali różnorodne działania, które według nich mogłyby przyczynić się do poprawy sytuacji mieszkańców gminy. Można je pogrupować w kilka głównych obszarów:

1. Wsparcie edukacyjne i wychowawcze

- Zajęcia dodatkowe dla dzieci i młodzieży, kolonie, świetlice środowiskowe
- Dodatkowe zajęcia popołudniowe, warsztaty profilaktyczne i wychowawcze

- Powstanie „szkoły dla rodziców” i warsztatów dla opiekunów

2. Aktywność rekreacyjna i integracja społeczna

- Place zabaw, dyskoteki, imprezy integracyjne, inwestycje w tereny zielone
- Zajęcia dla seniorów, tworzenie atrakcyjnej oferty spędzania wolnego czasu

3. Wsparcie rodzin i pomoc specjalistyczna

- Pomoc dla rodzin z trudnościami, wsparcie opiekuńczo-wychowawcze
- Większa dostępność psychologów w szkołach i gminie
- Nowi specjaliści w GOPS , wsparcie zdrowotne, pomoc prawnicza

4. Bezpieczeństwo i infrastruktura

- Stworzenie systemu przeciwdziałania przemocy domowej
- Powstanie posterunku policji
- Więcej autobusów do Siedlec i innych miejsc, zwiększenie dostępności transportu

5. Rozwój społeczno-ekonomiczny

- Tworzenie nowych miejsc pracy
- Działania wspierające rozwój lokalnej społeczności i integrację mieszkańców

Ankietowani wskazali, że poprawa sytuacji rodzin, dzieci i młodzieży wymaga kompleksowych działań obejmujących edukację, wychowanie, rekreację, wsparcie specjalistyczne oraz bezpieczeństwo i rozwój społeczno-ekonomiczny. Istotne jest zarówno zwiększenie dostępności zajęć i wsparcia dla dzieci i rodziców, jak i tworzenie infrastruktury sprzyjającej integracji, aktywności fizycznej i bezpieczeństwu mieszkańców.

Instytucje i organizacje działające w gminie bądź obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które mogą w przyczynić się do zniwelowania problemów rodzin i dzieci

W jednym z ostatnich pytań otwartych poproszono ankietowanych o podanie instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, które mogą w największym stopniu przyczynić się do zniwelowania problemów rodzin i dzieci. Wśród nich badani najczęściej wskazywali: Instytucje i organizacje wspierające rodziny i dzieci w gminie

Respondenci wskazali szereg instytucji i organizacji działających w gminie lub obejmujących swoim zasięgiem mieszkańców, które mogą przyczynić się do niwelowania problemów rodzin i dzieci. Można je pogrupować w kilka głównych obszarów:

1. Instytucje samorządowe i administracyjne

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS) – wsparcie rodzin w trudnej sytuacji materialnej, opiekuńczo-wychowawcze i psychologiczne
- Urząd Gminy (UG) – inicjatywy wspierające rozwój infrastruktury, dostęp do edukacji i kultury
- Gminny Ośrodek Kultury (GOK) – organizacja zajęć edukacyjnych, kulturalnych i rekreacyjnych
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

2. Placówki edukacyjne i wychowawcze

- Szkoły i świetlice wiejskie – miejsca wsparcia edukacyjnego, rozwoju zainteresowań oraz integracji dzieci i młodzieży

3. Instytucje zdrowotne i specjalistyczne

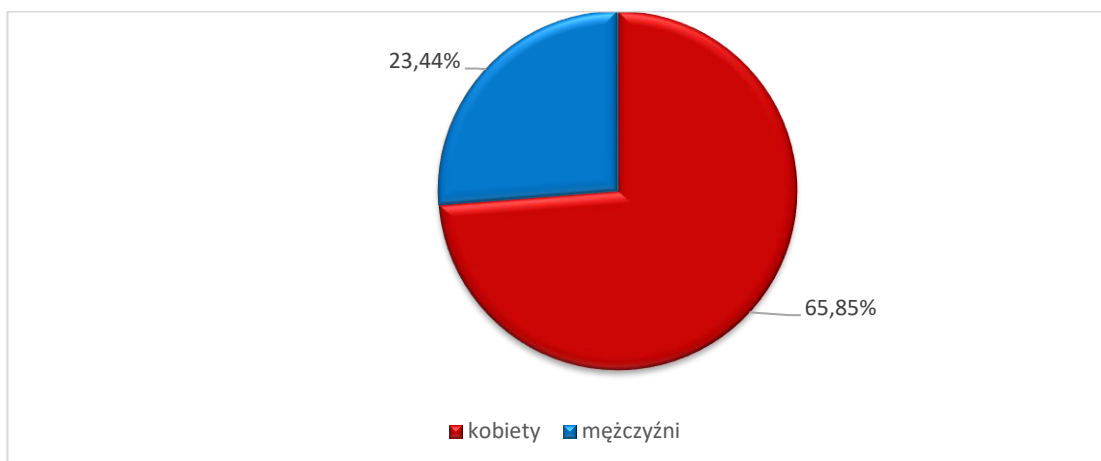
- Ośrodek Zdrowia – zapewnienie opieki medycznej i profilaktyki
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR) – wsparcie rodzin wymagających specjalistycznej pomocy

4. Organizacje społeczne i religijne

- Parafie i Kościoły – działania wychowawcze, wspólnotowe, wsparcie duchowe i integracja społeczna
- KSM, fundacje i organizacje pozarządowe – prowadzenie programów profilaktycznych, edukacyjnych i rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży

Wskazane instytucje i organizacje tworzą sieć wsparcia, która może przyczynić się do poprawy sytuacji rodzin, rozwoju dzieci i młodzieży oraz zwiększenia integracji społecznej w gminie. Współpraca między samorządem, placówkami edukacyjnymi, organizacjami pozarządowymi i kościołem pozwala kompleksowo reagować na potrzeby mieszkańców i niwelować istniejące problemy.

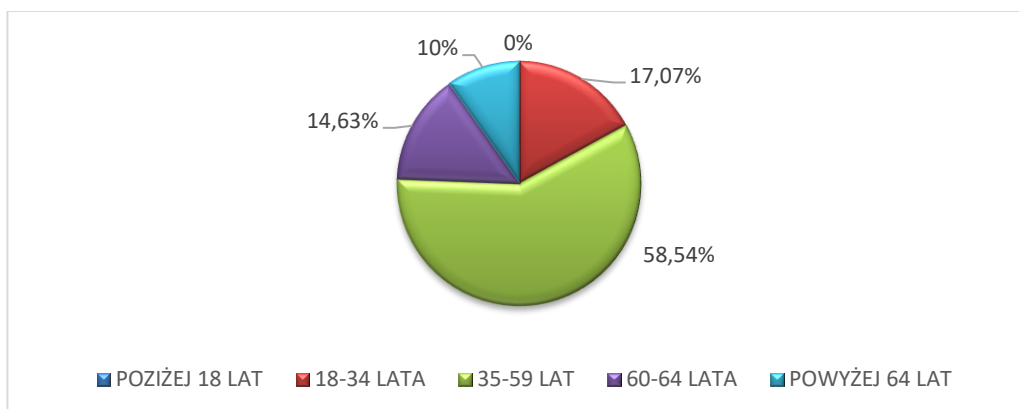
Wykres 10. Ankietowani według płci.

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W większości ankietę wypełniały kobiety (65,85%), natomiast wskaźnik mężczyzn którzy wypełnili kwestionariusz ankiety wyniósł (34,15%).

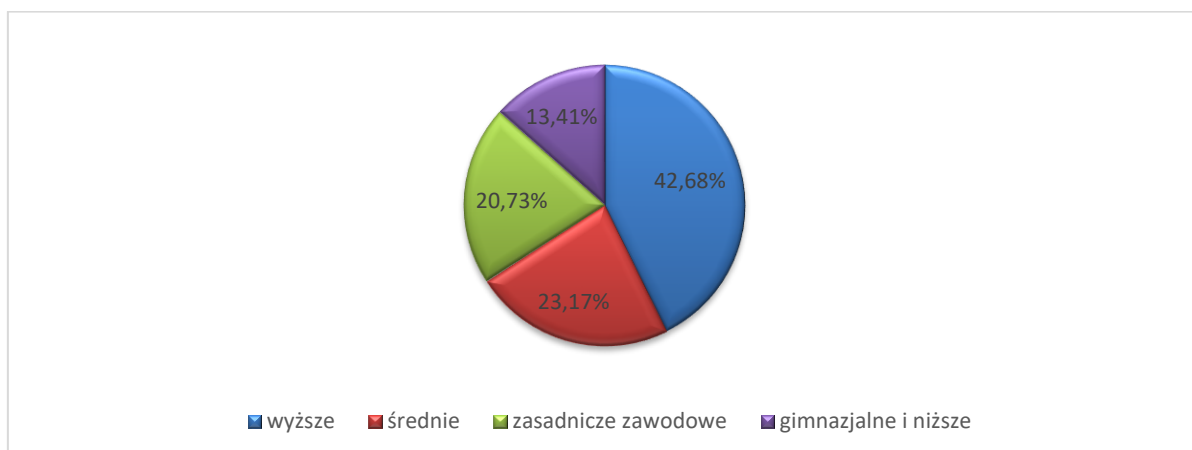
Wykres 11. Wiek ankietowanych

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Większość wypełnionych ankiet była przez osoby w wieku produkcyjnym czyli 35-59 lat (58,54%). Następnie osoby w wieku 18-34 lata (17,07%). Grupa powyżej 60 lat do 64 (14,63%). powyżej 65 lat (9,76 %) Poniżej 18 roku życia i nikt nie wypełnił ankiety.

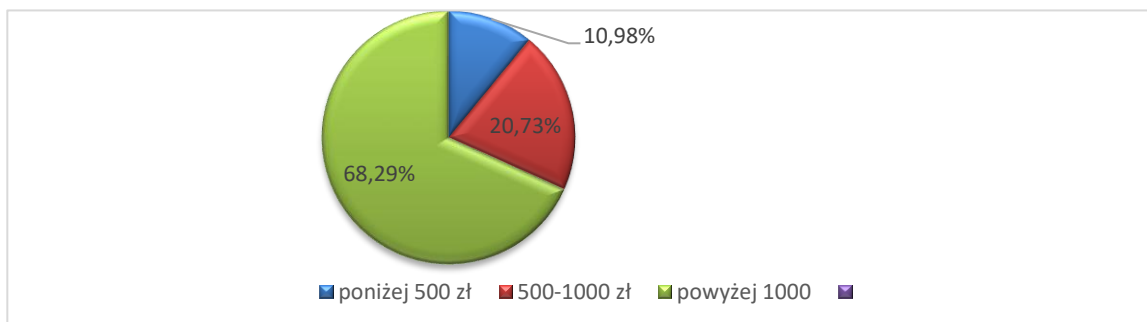
Wykres 12. Wykształcenie

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Najwięcej respondentów wypełniało ankiety z wykształceniem wyższym (42,68%), dalej średnie (23,17%), natomiast z zasadniczym zawodowym wypełniło (20,73%) respondentów, natomiast wykształcenie gimnazjalne i niższe miało (13,41%) respondentów.

Wykres 13 Dochody netto na 1 osobę w rodzinie.

Najwięcej ankietowanych którzy odpowiadali na pytania zaznaczyło dochód brutto na 1 osobę w rodzinie powyżej 1000 zł (68,29%), natomiast z zarobkami od 500 zł do 1000 zł wypowiedziało się (20,73%), dochody poniżej 500 zł na osobę zaznaczyło (10,98%) ankietowanych.

4.5. POMOC SPOŁECZNA RODZINIE I DZIECKU

Pomoc społeczną rodzinie i dziecku w gminie świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie. Jednostka ta realizuje zadania wynikające m.in. z takich aktów prawnych, jak: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o świadczeniach rodzinnych oraz ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Głównym celem pomocy społecznej jest wspieranie osób potrzebujących w ich wysiłkach zamierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka oraz podejmowanie działań zmierzających do ich życiowego usamodzielnienia.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych przez GOPS w Wiśniewie na pomoc społeczną w gminie w latach 2023-2025.

Tabela 7. Całkowita wielkość wydatków Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśniewie w latach 2024-2025

Nazwa zadania	Wydatki poniesione z budżetu gminy		Wydatki poniesione z budżetu wojewody (dofinansowanie zadań własnych gmin)		Wydatki poniesione z budżetu wojewody (zadania zlecone)		OGÓŁEM	
	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Ośrodek pomocy społecznej	673.984,66	773317,28	81.592,00	82469	0	0	755.576,66	855 786,28
Dom pomocy społecznej	69.345,70	71177,64	0	0	0	0	69.345,70	71 177,64
Zasilki i pomoc w naturze (celowe i okresowe)	33.976,00	40340	6.508,00	7014	0	0	40.484,00	47 354
Zasilki stałe	0	0	107393	160239,08	0	0	107.393,00	160 239,08
Usługi opiekuńcze	100.490,38	81300,32	0	0	0	0	100.490,38	81 300,32
Wynagrodzenie za sprawowanie opieki	0	0	0	0	9.600,00	4274	9.600,00	4 274
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0	115.560,00	139260	115.560,00	139 260
Dożywianie	21.500,00	23907,24	85.000,00	81234	0	0	106.500,00	105 141,24
Schronienie	15.565,00	0	0	0	0	0	15.565,00	0
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre św. z pomocy społecznej oraz niektóre św. rodzinne	900,00	2101,59	9.156,59	13607,42	58.039,02	56207,70	68.095,61	71 916,71
Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	0	0	0	0	2.998.073,92	2867400,95	2.998.073,92	2 867 400,95
Stypendia i zasilki szkole	903,60	1023,40	4.106,00	2771	0	0	5.009,60	3 794,40
Dodatek osłonowy	0	0	x	0	164.880,48	0	164.880,48	0
Dodatek refundacja podatku VAT	0	0	0	0	9.839,06	0	9.839,06	0
Świadczenia „Za życiem”	0	0	0	0	0	0	0	0
Bon energetyczny	x	0	x	0	164.072,88	0	164.072,88	0
OGÓŁEM:	916.665,34	993 167,47	293.755,59	347 334,50	3.510.465,36	3 067 142,65	4.730.486,29	4 407 644,62

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśniewie.

W 2025 roku łączna kwota wydatków Ośrodka Pomocy Społecznej wyniosła 4 407 644,62 zł i była niższa o 322 841,67 zł (6,83%) w porównaniu do roku 2024. Zmniejszenie ogólnej kwoty wydatków wynikało przede wszystkim ze spadku środków przeznaczonych na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej (–12,63%), w szczególności w obszarze świadczeń rodzinnych oraz braku realizacji jednorazowych świadczeń takich jak dodatek osłonowy, refundacja podatku VAT oraz bon energetyczny, które występowały w 2024 roku. Jednocześnie odnotowano wzrost zaangażowania środków własnych gminy o 8,35% oraz wzrost dotacji na dofinansowanie zadań własnych o 18,25%. Wzrost ten dotyczył głównie funkcjonowania Ośrodka Pomocy Społecznej, wypłaty zasiłków stałych oraz realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych.

Zwiększono nakłady na działalność bieżącą Ośrodka w 2025 roku oraz na wsparcie osób wymagających stałej pomocy, co może świadczyć o rosnących kosztach utrzymania systemu pomocy społecznej oraz zwiększonym zapotrzebowaniu na usługi opiekuńcze i świadczenia długoterminowe.

Struktura wydatków wskazuje, że nadal największą pozycję stanowią świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny, które w 2025 roku stanowiły ponad 65% wszystkich wydatków OPS.

W 2025 roku Ośrodek zapewniał ciągłość realizacji wszystkich ustawowych zadań, reagując na bieżące potrzeby mieszkańców gminy. Podejmowane działania miały na celu nie tylko udzielanie wsparcia finansowego, lecz również wzmacnianie samodzielności osób i rodzin oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Sytuacja finansowa w 2025 roku potwierdza konieczność dalszego monitorowania rosnących potrzeb w zakresie usług opiekuńczych i świadczeń stałych oraz racjonalnego planowania wydatków w kolejnych latach budżetowych.

Tabela 8. Liczba rodzin objętych współpracą z asystentem rodziny

Lata	Liczba rodzin
2023	13
2024	13
2025	11

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśniewie.

Wśród liczby wymienionych środowisk znajdowały się rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny stale na przestrzeni realizacji Programu oraz rodziny nowe, z którymi współpraca została rozpoczęta podczas jego trwania. Dane ujęte w tabeli nr 8. prezentują również liczbę rodzin, objętych pracą asystenta rodziny, z dziećmi do 18 roku życia.

Tabela 9. Liczba rodzin z dziećmi do 18 roku życia korzystających z pomocy społecznej

Lata	Liczba rodzin
2023	152
2024	130
2025	152

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśniewie.

Dane zamieszczone powyżej ukazują liczbę rodzin objętych współpracą z pracownikiem socjalnym, w których są dzieci i młodzież do 18 roku życia. Zauważyć można, że rodziny z małoletnimi dziećmi stanowią znaczny odsetek wszystkich rodzin korzystających z pomocy.

Tabela 10. Liczba zawartych kontraktów socjalnych

Lata	Liczba rodzin
2023	6
2024	4
2025	7

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśniewie.

Jak wynika z powyższej tabeli współpraca z rodzinami oparta na kontrakcie socjalnym jest nadal rzadko stosowaną metodą, jednakże w 2025 roku należy zauważyć wzrost zawartych kontraktów w realizacji Programu Wsparcia Rodziny w Gminie Wiśniew.

Tabela 11. Liczba dzieci korzystających z dożywiania

Lata	Liczba dzieci
2023	68
2024	69
2025	75

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśniewie.

Analizując powyższą tabelę zauważyć można tendencję wzrostową liczby dzieci, która obejmowana była dożywianiem w szkołach w powyżej wymienionych latach.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby rodzin i przebywających w nich osób, objętych przez GOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2023-2025.

Tabela 12. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2023-2025.

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano świadczenie			Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	2023	2024	2025	2023	2024	2025	2023	2024	2025
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	143	137	123	83	63	64	265	224	211
w tym świadczenia pieniężne	66	58	48	65	57	48	185	173	145
w tym świadczenia niepieniężne	82	82	77	47	42	39	213	195	181
Świadczenia przyznawane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	8	4	4	8	4	4	38	20	4
Świadczenia przyznawane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	137	134	119	77	66	60	238	209	191
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej ogółem	X	X	X	142	119	150	407	347	361
w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej	X	X	X	69	61	88	144	155	160

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśniewie.

Analizując powyższe dane zauważyć można tendencję malejącą liczby rodzin, które objęte są pomocą społeczną finansową. Zauważyć natomiast można znaczny wzrost rodzin objętych wyłącznie pracą socjalną. Analizując powyższe dane, można wysunąć wniosek, że sytuacja finansowa mieszkańców stopniowo ulega poprawie, a pojawiają się problemy wymagające wsparcia w postaci pracy socjalnej.

Tabela 13. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2023-2025.

typy rodzin		liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
		2023	2024	2025	2023	2024	2025
rodziny ogółem		152	130	152	409	379	371
o liczbie osób:	1	67	47	77	67	47	77
	2	16	19	18	32	38	36
	3	16	11	14	48	33	42

	4	22	23	18	88	92	72
	5	17	18	15	85	90	75
	6 i więcej	14	12	10	89	79	69
w tym: rodziny z dziećmi ogółem		69	64	54	310	294	246
o liczbie dzieci:	1	19	18	19	61	64	63
	2	23	21	12	100	88	49
	3	20	16	15	100	81	79
	4	5	7	5	32	47	33
	5	2	2	2	17	14	14
	6	0	0	1	0	0	8
	7 i więcej	0	0	0	0	0	0
rodziny niepełne ogółem		5	5	5	16	11	16
o liczbie dzieci:	1	4	3	4	10	7	10
	2	1	2	0	6	4	0
	3	0	0	0	0	0	0
	4 i więcej	0	0	1	0	0	6
rodziny emerytów i rencistów ogółem		18	19	15	31	40	30
o liczbie osób:	1	12	5	5	12	5	5
	2	3	10	7	6	20	14
	3	1	1	1	3	3	3
	4 i więcej	2	3	2	10	12	8

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśniewie.

Analiza struktury rodzin objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2023 - 2025, wykazała, iż najliczniejszą grupę stanowiły: rodziny z dziećmi (w 2023 r.- 310 osoby, w 2024r.- 294 osoby, w 2025 r. – 246 osób łącznie), do najbardziej licznych rodzin należały rodziny liczące 6 i więcej osób (w 2023 r. – 89 osób, w 2024 r. – 79 osób, w 2025 r. – 69osób ,). Rodziny dwuosobowe liczyły w 2023 roku 32 osoby, w 2024 roku 38 osób oraz w 2025 roku 36 osoby. Rodziny trzyosobowe liczyły w 2023 roku 48 osób, w 2024 roku 33 osób, w 2025 roku 42 osoby. Rodziny czterosobowe w 2023 roku liczyły 88 osób, w 2024 roku 92, w 2025 roku 72 osób,) oraz pięcioosobowe w 2023 roku 85, w 2024 roku 90, w 2025 roku 75osoby.

Odmienne wyglądała struktura beneficjentów biorąc pod uwagę poszczególne rodziny. W przypadku rodzin z dziećmi największe grupy w latach mające dwoje dzieci (2023 r.- 100 , w 2024 r.- 88, w 2025 r.- 49) oraz w latach 2023- 2025 rodziny mające jedno dziecko (2023 r. – 61 2024 r. – 64, 2025 r. -63). Jeśli chodzi o rodziny niepełne, to w 2023 roku najliczniejsze były rodziny posiadające jedno dziecko 10 a w latach kolejnych zmniejszyła się liczba do 2024- 7, a w 2025 wzrosło do - 10.

Z kolei w odniesieniu do rodzin emerytów i rencistów największą grupę beneficjentów w latach 2023-2025 stanowiły osoby samotne (w 2023 r. – 12, w 2024 r. – 5, w 2025 r. – 5 osoby).

Najliczniej reprezentowane grupy wśród osób i rodzin objętych wsparciem przez GOPS stanowiły w latach 2023 – 2025 charakteryzujące się niskim poziomem dochodów osoby i rodziny ubogie. Pochodzące z tych ostatnich dzieci, z racji niedoborów materialnych w domu, korzystały ze wsparcia w formie dożywiania w szkołach. Diagnozę tę potwierdzają dane dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie, które za lata 2023-2025 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Najczęstsze powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2023-2025.

Powód przyznania pomocy	liczba rodzin		
	2023	2024	2025
Ubóstwo	39	35	42
Sieroctwo	4	5	3
Bezdomność	2	1	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa	29	25	24
W tym, potrzeba ochrony wielodzietności	26	25	23
Bezrobocie	13	11	13
Niepelnosprawność	28	35	28
Długotrwała lub ciężka choroba	41	31	30
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych	26	23	22
Alkoholizm	16	17	13
Przemoc domowa	0	0	0
Narkomania	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po wyjściu z ZK	1	0	0
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy (art.7.pkt.11)	0	0	0
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0	0
Zdarzenie losowe	1	1	0
Sytuacja kryzysowa	0	0	0
Kłęsa żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśniewie.

Analiza przyczyn przyznawania świadczeń z pomocy społecznej wskazuje, że podobnie jak w latach ubiegłych, w okresie 2023–2025 trudności bytowe i socjalne utrzymywały się na zbliżonym poziomie. Głównymi powodami udzielania wsparcia były niski status materialny

beneficjentów oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Do istotnych przyczyn przyznawania pomocy przez Ośrodek należały również potrzeba ochrony macierzyństwa, długotrwała lub ciężka choroba, trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz niepełnosprawność.

Tabela 15. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2023-2025

	2023r.	2024r.	2025 r.
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie alimentacyjne	11	12	15
liczba przyznanych świadczeń alimentacyjnych	120	191	160
wielkość wydatków na świadczenia alimentacyjne	43 886,62	75 316,06	81 113,23

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśniewie.

W latach 2023–2025 liczba osób korzystających ze świadczeń alimentacyjnych nie wykazywała stałej tendencji wzrostowej i utrzymywała się na zbliżonym poziomie. Pomimo względnie stabilnej liczby beneficjentów, odnotowano wzrost liczby wypłacanych świadczeń, co wskazuje na dłuższy okres korzystania z pomocy przez uprawnione osoby. Wydatki na świadczenia alimentacyjne systematycznie rosły w całym analizowanym okresie, osiągając najwyższy poziom w 2025 roku. Wzrost kosztów przy jednoczesnym spadku liczby osób objętych wsparciem w 2025 roku może świadczyć o zwiększeniu wysokości jednostkowego świadczenia lub intensyfikacji wsparcia dla beneficjentów. Analiza danych z lat 2023–2025 wskazuje, że zapotrzebowanie na świadczenia alimentacyjne utrzymuje się na stabilnym poziomie, co potwierdza istnienie problemów społeczno-ekonomicznych wśród części mieszkańców gminy.

W uzupełnieniu powyższych danych warto odnotować, że w Siedlcach funkcjonuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, które jako jednostka powiatowa obejmuje zasięgiem działania również mieszkańców gminy. Wybrane dane dotyczące działalności PCPR w Siedlcach w odniesieniu do ludności gminy Wiśniew w latach 2023 - 2025 przedstawia natomiast poniższa tabela.

Tabela 16. Działalność PCPR w odniesieniu do ludności gminy w latach 2023-2025

	2023r.	2024 r.	2025 r.
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	1	1	1
liczba dzieci z gminy adoptowanych	0	0	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	1	1	1
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	1	1	1
liczba usamodzielnianych dzieci z gminy	0	0	0

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Siedlcach.

W latach 2023 – 2025 jedno dziecko z terenu gminy było w rodzinach zastępczych. W przedstawionym w powyższej tabeli okresie żadne dziecko nie usamodzielniało się. W latach 2023 – 2025 z terenu gminy Wiśniew było jedno dziecko zgłoszone do adopcji oraz żadne dziecko nie zostało adoptowane.

4.6. DZIECKO I RODZINA WSPIERANI PRZEZ PORADNIĘ PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNĄ

Dzieci i rodziny z gminy Wiśniew obejmowane są także wsparciem ze strony Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Stoku Lackim.

Wszystkie dzieci zamieszkałe na terenie gminy Wiśniew mogą korzystać ze wsparcia Powiatowej Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Stoku Lackim, w ramach którego prowadzone są zajęcia terapeutyczne oraz badania mające na celu objęcie terapią czy wydanie opinii lub orzeczenia. Poradnia nie prowadzi dokumentacji udzielonej pomocy psychologiczno-pedagogiczno- logopedycznej z podziałem na obszar poszczególnych gmin.

4.7. PRZESTĘCZOŚĆ WŚRÓD NIELETNICH

Komisariat Policji w Skórcu odnotował dwa zdarzenia, w powyżej wymienionym czasie 2023-2025 r., którego dopuściły się dwie osoby niepełnoletnie do lat 16. Jedno zdarzenie miało miejsce w miejscowości Łupiny , doszło do uporczywego nękania małoletnich - sprawca – 15 lat w momencie zaistniałego czynu karalnego. Natomiast drugi czyn odnotowano w MOW w Gostchorzy, doszło do uszkodzenia ciała pracownicy – wychowawczyni MOW przez uczennicę , sprawczyni – 15 lat w momencie zaistniałego czynu karalnego.

4.8. KURATELA SĄDOWA

Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1095 ze zm.), kuratorzy sądowi realizują określone przez prawo zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związane z wykonywaniem orzeczeń sądu.

Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do wykonywania orzeczeń w sprawach karnych w 2025 roku było 4 mieszkańców, ze względu na ingerencję Sądu w sprawach rodzinnych i nieletnich Sądu Rejonowego w Siedlcach. Ponadto 3 osoby w 2025r. odbywały karę pozbawienia wolności w Systemie Dozoru Elektronicznego oraz 3 inne osoby były i są kontrolowane przez kuratora w zakresie stosowania się do sądowych zakazów zbliżania się czy kontaktowania z osobami pokrzywdzonymi. Ponadto w 2025r kurator zawodowy sprawował kontrolę wykonywania obowiązków nałożonych przez Sąd wykonywanych przez skazanych z terenu gminy Wiśniew w ilości 3 osób oraz kontrolę wykonywania kary ograniczenia wolności na terenie gminy Wiśniew realizowaną przez 3 skazanych.

4.9. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) jest jedną z najpopularniejszych heurystycznych technik analitycznych służących porządkowaniu informacji. Bywa stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego. W przypadku programu wspierania rodziny stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu wspierania rodziny oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej.

Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, a jej przedmiotem stał się obszar rodziny, dziecka i młodzieży.

Obszar RODZINA, DZIECKO, MŁODZIEŻ	
mocne strony	słabe strony
• zapobieganie dysfunkcjom rodzin • prowadzenie efektywnej pracy socjalnej w obszarze wspierania rodzin, dzieci i młodzieży • systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników	• niedostateczny dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tego rodzaju wsparcia, • brak dostępu do darmowej pomocy prawnej na terenie gminy, • brak działań inicjujących powstawanie

socjalnych, • wprowadzenie zasad współpracy i wymiany informacji pomiędzy GOPS a podmiotami działającymi na rzecz udzielania wsparcia rodzinom, • podnoszenie kwalifikacji pracowników świadczących pomoc na rzecz rodzin, • wprowadzenie mechanizmów identyfikowania rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi i diagnozowania sytuacji tych rodzin, • wprowadzenie standardów pracy asystenta rodziny, • realizowanie zadań asystentury rodzinnej, • bieżące analizowanie potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży przez pracowników socjalnych i pracowników placówek oświatowych , • koordynacja działania instytucji wspierających rodziny, dzieci i młodzież w gminie, • rozwijanie opieki przedszkolnej w gminie, • rozwijanie szkolnictwa podstawowego w gminie, • podejmowanie działań mających na celu podniesienie poziomu nauczania, • dostosowywanie oferty spędzania wolnego czasu do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży, • współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży, • propagowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży, • prowadzenie działań profilaktycznych w obszarze zdrowia, • prowadzenie pomocy psychologicznej dla dzieci oraz dorosłych, • prowadzenie pomocy przez specjalistę ds. przemocy w rodzinie, • prowadzenie pomocy przez terapeutę ds. uzależnień dla osób uzależnionych,	w gminie grup wsparcia dla osób samotnie wychowujących dzieci i rodzin, • brak działań służących utworzeniu na terenie gminy nowych placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, • ograniczone działania mające na celu zwiększenie dostępności opieki medycznej dla mieszkańców gminy,
Szanse	zagrożenia
• zmniejszająca się liczba rodzin dysfunkcyjnych w gminie, • istnienie warunków umożliwiających efektywne prowadzenie pracy socjalnej, • dostateczne rozpoznanie potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży,	• rosnąca liczba rodzin wymagających wsparcia w formie poradnictwa specjalistycznego, • brak w gminie grup i ośrodków wsparcia dla osób samotnie wychowujących dzieci i rodzin,

• zwiększająca skuteczność udzielanej pomocy, • koordynacja działań instytucji wspierających rodziny, dzieci i młodzież, • odpowiednia dostępność szkół podstawowych w gminie, • zadowalający poziom nauczania w placówkach oświatowych, • zwiększająca się liczba dzieci i młodzieży korzystających z oferty spędzania czasu wolnego, • istnienie w gminie organizacji pozarządowych działających na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży, • rosnąca liczba wolontariuszy wśród dzieci i młodzieży, • zwiększająca się świadomość zdrowotna mieszkańców gminy,	• niewystarczający dostęp do placówek wsparcia dla dzieci i młodzieży w gminie, • brak dostępu do szkół ponadpodstawowych w gminie, • niewystarczająca dostępność opieki medycznej w gminie,
--	--

Inne mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia w obszarze RODZINA, DZIECKO, MŁODZIEŻ

mocne strony	słabe strony
• dobra znajomość środowiska lokalnego, • wykwalifikowana i stabilna kadra pracowników pomocy społecznej, • prowadzenie działań socjalnych z rodziną, • dostępność informacji o formach świadczonej pomocy społecznej (na bieżąco uaktualniana strona internetowa GOPS-u www.wisniew.ops.pl), • uaktualniana, dobra strona internetowa gminy Wiśniew (www.wisniew.pl), ponadto wszystkie jednostki organizacyjne gminy, tj. szkoły, przedszkole, GOK, GOPS, posiadają własne strony internetowe – łatwy dostęp do informacji, • istnienie wydawnictwa samorządowego „Gminne Wieści”, • włączanie się mieszkańców gminy w inicjatywy społeczne i inicjowanie własnych pomysłów, • korzystne położenie w powiecie, bliskość miasta powiatowego – 12 km; dobrze rozwinięta sieć dróg komunikacji kołowej; przez teren gminy przebiega (w kierunku północ-południe) droga krajowa nr 63 Siedlce – Łuków – Lublin o znaczeniu międzyregionalnym (dł. na terenie gminy	• likwidacja od 01.01.2013 r. Posterunku Policji w Wiśniewie i włączenie go w struktury Komisariatu w Skórcu, • niewystarczająca w stosunku do potrzeb ilość kadry merytorycznej realizującej zadania z zakresu pomocy społecznej, • brak na terenie gminy specjalistycznych placówek służby zdrowia oraz opieki medycznej w szkołach, • brak na terenie gminy lokali socjalnych dla rodzin najuboższych, • brak komunikacji publicznej w wielu miejscowościach na terenie gminy, • pomimo ogłoszeń w lokalnej prasie i na stronie internetowej brak chętnych osób do pracy w charakterze wolontariuszy, • brak rodzin wspierających, • brak placówek wsparcia dziennego na terenie gminy, • niechęć osób do korzystania z poradnictwa specjalistycznego, tkwienie w uzależnieniu od pomocy społecznej, • brak dużych zakładów pracy,

wynosi – 14,2 km., szer. 6 m., klasa techniczna IV-G). Przez teren gminy przebiega dwutorowa linia kolejowa Kunowice –Warszawa – Terespol, • dogodny dostęp uczniów do sieci placówek oświatowych (także szkolnictwa wyższego), • duży odsetek młodzieży kontynuującej naukę w szkołach wyższych, • istnienie na terenie gminy placówki resocjalizacyjnej (Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Gostchorzy), • aktywnie działający Gminny Ośrodek Kultury (Zespół Ludowy Pieśni i Tańca im. Zbigniewa Myrchy „Wiśniewiaczy”, Kluby Seniora, Zespół „Talencik” Tworki, Zespół dziecięcy taneczny im. Zbigniewa Myrchy „Wiśniewiaczy”, zajęcia świetlicowe, muzyczne, plastyczne, recytatorskie, fotograficzne, Gminna Biblioteka Publiczna), • istnienie Centrum Integracyjno-Edukacyjnego w Radomyśli (będącego w strukturach GOK-u Wiśniew) – zajęcia świetlicowe, siłownia, pracownia komputerowa z dostępem do Internetu, sprzęt sportowy, • aktywnie działające Koła Gospodyń Wiejskich (w Starych Okninach, Śmiarach, Wólce Wisniewskiej, Mroczkach, Tworkach, Radomyśli, Borkach-Paduchach, Gostchorzy, Daćbogach i Plutach, Łupinach, Borkach Kosiorkach i Mościbrodach, Helenowie, Wiśniewie oraz Stowarzyszenie „Mazowieckie Wisienki”) pełniące rolę animatorów życia kulturalnego lokalnej społeczności, • Stowarzyszenie LGD pozyskujące fundusze z Unii Europejskiej i udostępniające je podmiotom gospodarczym. Propagowanie działań na rzecz aktywności zawodowej, kulturalnej i rozrywkowej w powiecie, jak i na terenie Gminy Wiśniew. • dobrze rozwinięta baza 3 placówek oświatowych, • łatwy dostęp do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej, • zatrudnianie specjalistów (terapeutów)	
---	--

do świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, którzy na terenie gminy świadczą usługi dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi, • dobra (ściśła) współpraca specjalistów w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przemocy w rodzinie, • dobra współpraca pomiędzy jednostkami organizacyjnymi gminy, jak również z kościołem, policją, służbą zdrowia, radnymi, sołtysami oraz organizacjami pozarządowymi działającymi na polu pomocy matce i dziecku oraz kuratorami zawodowymi i społecznymi Sądu Rejonowego w Siedlcach, • dobra współpraca z publicznymi służbami zatrudnienia w aktywizacji osób bezrobotnych (staże, prace społecznie użyteczne, prace publiczne i interwencyjne itp.), • realizacja przez gminę programów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej skierowanych do dzieci i młodzieży, jak również bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo, zagrożonych wykluczeniem społecznym, • brak na terenie gminy zjawiska narkomanii oraz bezdomności, • aktywna działalność GKRPA w Wiśniewie, m.in. prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych, gdzie przyjmuje terapeuta ds. uzależnień, specjalista ds. przemocy w rodzinie i psycholog dla dorosłych i dla dzieci, • realizowanie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, organizowanie przez GOPS w Wiśniewie (ze środków GKRPA) corocznej zabawy choinkowej dla 100 dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, • organizowanie przez GOPS w Wiśniewie corocznej akcji charytatywnej pn. „Świąteczna paczka” na rzecz dzieci pochodzących z rodzin ubogich; włączanie lokalnych przedsiębiorców i społeczności w zbiórkę artykułów spożywczych na paczki bożonarodzeniowe,	
Szanse	zagrożenia
• dające szansę na poprawę polityki	• brak stabilności prawnej w dziedzinie

społecznej na rzecz dzieci, młodzieży i rodziny członkostwo Polski w Unii Europejskiej dostępność programów pomocowych finansowanych ze środków UE), • upowszechnianie idei wolontariatu i samopomocy, szczególnie wśród dzieci i młodzieży,	pomocy społecznej dziecku i rodzinie, • nasilające się zjawisko pokoleniowego dziedziczenia bezradności, • rosnąca liczba rodzin z problemem przemocy w rodzinie, • rosnąca skala zagrożeń dla funkcjonowania rodziny – uzależnienia, rozpad więzi rodzinnych, bezrobocie, ubóstwo, przemoc, • migracja ludności – odpływ ludzi młodych, • starzenie się społeczeństwa – wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, • niski przyrost naturalny – spadek liczby urodzeń, • zmiana modelu rodziny z wielopokoleniowej na jedno, dwupokoleniową, • ograniczone możliwości podjęcia pracy ze względu na trudności z dojazdem osób mieszkających poza Wiśniewem (nawet w dni powszednie), • nasilający się rozpad więzi społecznych i zanik kontroli społecznej, • łatwy dostęp do środków uzależniających (papierosy, alkohol), • występowanie wśród młodzieży uzależnienia od Internetu i hazardu,
---	--

4.10. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO W GMINIE

Zasobami wspierającymi rodzinę i dziecko, są instytucje i organizacje które działają na terenie danej gminy, bądź obejmują zasięgiem działania jej mieszkańców. W Gminie Wiśniew oraz w jej sąsiedztwie funkcjonują różnorodne instytucje i organizacje mające w orbicie swoich zainteresowań rodzinę i dziecko. Ich wykaz zawiera poniżej przedstawiona tabela.

Tabela 15. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy

Lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie	ul. Siedlecka 13, 08-112 Wiśniew
2.	Zespół Oświatowy w Wiśniewie	ul. T. Kościuszki 54, 08-112 Wiśniew
3.	Zespół Oświatowy w Radomyśli	Radomyśl 46, 08-112 Wiśniew
4.	Zespół Oświatowy w Śmiarach	Śmiary 68, 08-112 Wiśniew
5.	Gminny Ośrodek Kultury w Wiśniewie	ul. B. Chłopskich 2, 08-112 Wiśniew
6.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Gostchorzy	Gostchorz 41, 08-112 Wiśniew
7.	Fundacja na Rzecz Dzieci i Młodzieży „Szansa”	Gostchorz, 08-112 Wiśniew
8.	Fundacja Krzysztofa Borkowskiego – Pomoc Zdolnym Dzieciom	Mościbrody, 08-112 Wiśniew

9.	Towarzystwo Społeczno-Kulturalne „Razem”	ul. B. Chłopskich 2, 08-112 Wiśniew
10.	Stowarzyszenie na rzecz Zachowania Tożsamości Kulturowej oraz Rozwoju Regionu Mazowsza i Podlasia „Tradycja – Rozwój – Przyszłość”	ul. Siedlecka 13, 08-112 Wiśniew
11.	Uczniowski Klub Sportowy w Wiśniewie	ul. T. Kościuszki 54, 08-112 Wiśniew
12.	Ludowy Uczniowski Klub Sportowy w Radomyśli	Radomyśl, 08-112 Wiśniew
13.	Towarzystwo Promocji Sportu, Rekreacji i Kultury Regionalnej „Pro-Eko”	Wiśniew Kolonia 33a, 08-112 Wiśniew
14.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siedlcach	ul. Piłsudskiego 40, 08-110 Siedlce
15.	Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Stoku Lackim	ul. Pałacowa 1, 08-110 Siedlce
16.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Siedlcach	ul. Pułaskiego 6, 08-110 Siedlce
17.	Miejski Ośrodek Kultury w Siedlcach	ul. Pułaskiego 6, 08-110 Siedlce
18.	Centrum Kultury i Sztuki im. Andrzeja Meżeryckiego, Scena Teatralna Miasta Siedlce	ul. B. Świrskiego 31, 08-110 Siedlce
19.	„Eskulap” Ośrodek Rehabilitacji Diennej	ul. Klonowa 18, 08-110 Siedlce
20.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział w Siedlcach	ul. 3 Maja 46 A, 08-110 Siedlce
21.	Caritas Diecezji Siedleckiej	ul. B. Świrskiego 57, 08-110 Siedlce
22.	Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Rejonowy w Siedlcach	ul. 3 Maja 28, 08-110 Siedlce
23.	Stowarzyszenie Pomocy Społecznej, Rehabilitacji i Resocjalizacji im. Hansa Christiana Kofoeda	ul. Świętojańska 4, 08-110 Siedlce
24.	PCK Zarząd Rejonowy w Siedlcach	ul. Młynarska 41, 08-110 Siedlce
25.	Stowarzyszenie Domu Dziecka Pomnika im. Dzieci Zamojszczyzny w Siedlcach	ul. Dzieci Zamojszczyzny 39, 08-110 Siedlce
26.	Stowarzyszenie Turystyki Wiejskiej „Bliżej Natury”	ul. Siedlecka 13, 08-112 Wiśniew
27.	Podlaskie Stowarzyszenie Obrony Praw Ojca	Śmiary 60, 08-112 Wiśniew
28.	Stowarzyszenie LGD Ziemi Siedleckiej	Ul. Wiszniewskiego 4, 08-110 Siedlce

Dane Urzędu Gminy w Wiśniewie

W gminie Wiśniew funkcjonują również obiekty rekreacyjno-sportowe, z których mogą korzystać dzieci, młodzież i rodziny. Są to:

- stadion "RUDA" w Wiśniewie (ul. Kościuszki 121): Główny obiekt sportowy, na którym swoje mecze rozgrywa KS Amazonka Wiśniew. Stadion posiada trybuny, bieżnię oraz zaplecze sanitarne.
- boisko wielofunkcyjne Orlik (ul. Kościuszki 54, przy Zespole Oświatowym): Ogólnodostępne boisko "Orlik" służące do gry w piłkę nożną, koszykówkę czy siatkówkę. W okolicy funkcjonują animatorzy sportu.
- siłownie zewnętrzne i place zabaw: na terenie gminy oraz miejscowościach sołeckich
- boisko sportowe w miejscowości Śmiary o nawierzchni trawiastej do gry w piłkę nożną,

- boisko sportowe przy Zespole Oświatowym w Radomyśli o nawierzchni trawiastej do gry w piłkę nożną,
- boisko sportowe do siatkówki i koszykówki o nawierzchni poliuretanowej przy Zespole Oświatowym w Śmiarach,
- sale sportowe przy Zespołach Oświatowych w Wiśniewie, Śmiarach i Radomyśli.

5. CEL GŁÓWNY PROGRAMU, CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA

Cel główny, wyznaczony w Programie Wspierania Rodziny w Gminie Wiśniew na lata 2026-2028 jest następujący:

Wspieranie rodzin z terenu Gminy Wiśniew poprzez prowadzenie działań i tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Osiągnięcie celu głównego jest uwarunkowane realizacją przedstawionych na kolejnych stronach celów operacyjnych oraz działań.

Cel operacyjny 1:

Wspomaganie rodzin w środowisku lokalnym poprzez:

- 1) **Podjęmowanie działań interdyscyplinarnych w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywania już istniejących.**
- 2) **Wspieranie rodzin niewydolnych wychowawczo w celu przywrócenia prawidłowego ich funkcjonowania.**
- 3) **Podjęmowanie działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.**
- 4) **Współpraca z instytucjami na rzecz dziecka i rodziny.**

L.p.	Działania	Okres realizacji	Realizator	Wskaźniki	Źródło finansowania
1.	Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych	2026-2028 w każdym roku	Placówki oświatowe z terenu Gminy Wiśniew, Gminny Ośrodek Kultury, Gminna	Liczba prowadzonych działań, liczba uczestników	Środki własne, środki zewnętrzne

			Biblioteka Publiczna		
2.	Współpraca z placówkami służby zdrowia, lekarzem rodzinnym, punktem szczepień w celu zabezpieczenia potrzeb zdrowotnych dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych	2026-2028 w każdym roku	GOPS w Wiśniewie, Ośrodek Zdrowia w Wiśniewie i inne placówki służby zdrowia	Liczba dzieci lub rodzin która została objęta pomocą	Środki własne, środki zewnętrzne
3.	Współorganizowanie i współfinansowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin patologicznych, dysfunkcyjnych i ubogich	2026-2028 w każdym roku	GOPS w Wiśniewie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe	Liczba uczestników wypoczynku	Środki własne, środki zewnętrzne
4.	Realizacja procedury Niebieskiej Karty w rodzinach z dziećmi	2026-2028 w każdym roku	Zespół Interdyscyplinarny ds. przemocy w rodzinie, GOPS, placówki oświatowe, służba zdrowia	Liczba rodzin z dziećmi objętych procedurą	Środki własne
5.	Wspieranie rodzin z dziećmi z problemem alkoholowym poprzez Gminną Komisję rozwiązywania Problemów Alkoholowych - rozmowy motywujące, wnioski do Sądu Rodzinnego o przymusowe leczenie odwykowe	2026-2028 w każdym roku	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba rodzin objętych wsparciem, liczba wniosków do Sądu, liczba rozmów motywujących	Środki własne
6.	Rozpowszechnienie Programu Wsparcia Rodziny w Gminie Wiśniew wśród instytucji	2026 rok	Gmina Wiśniew, GOPS w Wiśniewie,	Liczba instytucji	Środki własne

	zaangażowanych w pracę z rodzinami		placówki oświatowe, GOK w Wiśniewie		
--	------------------------------------	--	-------------------------------------	--	--

Cel szczegółowy:

1) Wspieranie rodzin niewydolnych wychowawczo w celu przywrócenia prawidłowego ich funkcjonowania

L.p.	Działania	Okres realizacji	Realizator	Wskaźniki	Źródło finansowania
1.	Umożliwienie wsparcia psychologicznego i terapeutycznego na rzecz rodzin z problemami	2026-2028 w każdym roku	Gmina Wiśniew, GOPS w Wiśniewie, GKRPA	Liczba rodzin z dziećmi objętych pomocą psychologa, terapeuty	Środki własne i zewnętrzne
2.	Opracowanie informatora zawierającego ofertę wsparcia i pomocy dla rodzin z terenu Gminy Wiśniew i rozprowadzenie go w różnych placówkach i instytucjach	2026-2028 w każdym roku	GOPS w Wiśniewie, placówki oświatowe	Liczba rozprowadzonych ulotek	Środki własne i zewnętrzne
3.	Zamieszczenie informacji dotyczących rodzin wspierających na stronie internetowej	2026 rok	GOPS w Wiśniewie	Zamieszczona informacja	Środki własne
4.	Zapewnienie pomocy psychologicznej i pedagogicznej dla uczniów, ich rodziców	2026-2028 w każdym roku szkolnym	Dyrektorzy placówek oświatowych	Liczba godzin pracy psychologa i pedagoga w szkołach/ liczba dzieci i rodziców objętych pomocą	Środki własne, środki zewnętrzne
5.	Zapewnienie rodzinie z problemami wsparcia asystenta rodziny	2026-2028 w każdym roku	GOPS w Wiśniewie	Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny	Środki własne, środki zewnętrzne

6.	Organizacja działań podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców	2026-2028 w każdym roku	Dyrektorzy placówek oświatowych	Liczba uczestników zorganizowanych działań Liczba warsztatów lub pogadań dla rodziców	Środki własne, środki zewnętrzne
7.	Systematyczne doskonalenie umiejętności zawodowych pracowników socjalnych, asystentów rodziny i innych osób pracujących z rodziną	2026-2028 w każdym roku	GOPS w Wiśniewie	Liczba odbytych szkoleń/liczba osób pracujących z rodziną uczestniczących w szkoleniach	Środki własne, środki zewnętrzne

Cel szczegółowy:

2) Podejmowanie działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży

L.p.	Działania	Okres realizacji	Realizator	Wskaźniki	Źródło finansowania
1.	Profilaktyka, edukacja i wczesna interwencja w rodzinach zagrożonych uzależnieniami oraz w szkołach- pogadanki i warsztaty profilaktyczne dla dzieci i młodzieży	2026-2028 w każdym roku	Gmina Wiśniew, GOPS w Wiśniewie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Dyrektorzy placówek oświatowych	Liczba działań/liczba dzieci uczestniczących	Środki własne, środki zewnętrzne
2.	Kształtowanie właściwych form spędzania wolnego czasu przez dzieci, młodzież i całe rodziny	2026-2028 w każdym roku	placówki oświatowe, Parafia, Policja	Liczba działań	Środki własne, środki zewnętrzne
3.	Propagowanie profilaktyki uzależnień poprzez zakup	2026-2028 w każdym roku	GOPS w Wiśniewie, Gminna	Liczba ulotek plakatów, filmów	Środki własne i zewnętrzne

	ulotek, plakatów, filmów profilaktycznych dla szkół		Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe		
4.	Propagowanie profilaktyki uzależnień poprzez organizowanie konkursów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej	2026-2028 w każdym roku	placówki oświatowe, Gminny Ośrodek Kultury	Liczba konkursów/ liczba dzieci biorących udział w konkursach	Środki własne i zewnętrzne

Cel szczegółowy:

3) Współpraca z instytucjami na rzecz dziecka i rodziny

L.p.	Działania	Okres realizacji	Realizator	Wskaźniki	Źródło finansowania
1.	Edukacja osób pracujących z rodzinami w zakresie metod działań interdyscyplinarnych	2026-2028 w każdym roku	GOPS w Wiśniewie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Dyrektorzy placówek oświatowych	Liczba działań	Środki własne, środki zewnętrzne
2.	Umożliwienie rodzinom z Gminy Wiśniew dostępu do materiałów edukacyjnych w zakresie prawidłowego funkcjonowania rodzin, rozwoju dzieci, zagrożeń i sposobów przeciwdziałania	2026-2028 w każdym roku	GOPS w Wiśniewie, Dyrektorzy placówek oświatowych, Gminny Ośrodek Kultury	Liczba rodzin	Środki własne, środki zewnętrzne
3.	Partycypowanie w kosztach umieszczania dzieci w pieczy zastępczej.	2026-2028 w każdym roku	Gmina Wiśniew, GOPS w Wiśniewie,	Liczba dzieci/koszt	Środki własne, środki zewnętrzne

5. REALIZACJA PROGRAMU

Działania wyznaczone w Programie Wspierania Rodziny w Gminie Wiśniew na lata 2026-2028 mają charakter ciągły. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, psychologowie, specjaliści Punktu Konsultacyjnego, Gminny Ośrodek Kultury placówka przedszkolna, placówki oświatowe szczebla podstawowego, kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerami w realizacji działań są z kolei: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siedlcach, Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Stoku Lackim, Powiatowy Urząd Pracy w Siedlcach, placówki kulturalne spoza gminy (m.in. Miejski Ośrodek Kultury, Centrum Kultury i Sztuki im. Andrzeja Mereżyckiego w Siedlcach, Scena Teatralna Miasta Siedlce), Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne (np. „Eskulap” Ośrodek Rehabilitacji Diennej), ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki służby zdrowia, całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze, ośrodki wsparcia, policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, kościół i społeczność lokalna.

Źródłami finansowania działań będą: budżet samorządowy (gminny, powiatowy, wojewódzki) i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Sprawozdanie z realizacji Programu przygotowuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Kierownik GOPS-u przedstawia je Wójtowi, następnie jest ono prezentowane Radzie Gminy wraz z rocznym sprawozdaniem z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w terminie zgodnym z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

5.1. PROJEKTY

Prezentowane poniżej projekty realizowane były w szkołach na terenie gminy Wiśniew. Objęte działaniami profilaktycznymi były dzieci z terenu gminy Wiśniew.

Projekty realizowane w Szkole podstawowej w Wiśniewie:

- Zajęcia warsztatowe prowadzone przez psychologa i pedagoga
- TUS
- Trening uważności
- Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej
- Terapia logopedyczna
- Zajęcia SI
- Terapia pedagogiczna
- Godziny wychowawcze o tematyce profilaktycznej
- „Włącz serce” – Caritas
- Warsztaty biblioteczne i kulinarne
- Akademia Małego Sportowca
- Mała Amazonka
- Mała Robotyka
- Język angielski

Projekty i działania profilaktyczne realizowane w Szkole Podstawowej w Śmiarach:

- Pomoc przedmedyczna – zajęcia cykliczne „Wiem, pomagam, ratuję” klasy 1-3
- Zdrowo jem, więcej wiem- oddziały przedszkolne
- Okres No Stres – klasy 4-8
- Bezpieczne ferie
- Światowy Dzień Świadomości Autyzmu
- Trzymaj Formę- realizacja projektu
- Światowy Dzień Zdrowia
- Spotkania z pielęgniarką
- Owocowo-warzywne przebieranki
- Spotkania ze strażakami OSP I PSP

- Tydzień uczniowskiej super mocy – o relacjach rówieśniczych
- Europejski Dzień Sportu Szkolnego
- Tydzień o budowaniu relacji
- Ogólnopolski tydzień przeciwdziałania przemocy rówieśniczej
- Kampania społeczna – Razem przy planszy, razem w emocjach
- Projekt „Mali Polacy, wielcy Polacy”
- Spotkanie rodziców z panią dietetyk
- Kampania BohaterON
- Europejski Dzień Zdrowego Jedzenia
- Międzynarodowy Dzień Przeciwdziałania Przemocy wobec dzieci
- Spektakl profilaktyczny „Na krok przed przemocą w rodzinie” kl. 7-8
- Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka
- „Mów hej, zamiast hejt” Tablica Dobra
- Lekcje online z zakresu hejtu i cyberprzemocy
- Szkoła bez przemocy – razem dla zdrowia- Fundacja OliEdu
- Sztuka emocji – zajęcia cykliczne
- Czy energetyki są zdrowe?
- Kampania społeczna- bezpieczny przejazd
- Realizacja program „Rówieśnicy” Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę

Projekty realizowane w Szkole Podstawowej w Radomyśli:

- Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej
- Empatyczna klasa
- Punkt zwrotny
- Relacje buduje i szkołę promuje- kamyczki życzliwości
- Ja w społeczeństwie, jak rozumieć świat
- Lekcje z klasą. Jak odczytywać emocje?
- Empatia w akcji- przyjacielskie serce
- Wychowanie to podstawa

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Wiśniew na lata 2026-2028 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie. Ewaluacja programu ma na celu sprawdzenie, czy zostały wykonane zaplanowane działania oraz jaki jest wynik zrealizowanych przedsięwzięć. Posłuży sprawdzeniu efektywności i skuteczności przyjętych założeń. Ewaluacja programu będzie odbywać się dwuetapowo w miarę możliwości. Zgodnie z rekomendacjami ewaluacji Programu Wspierania Rodziny w Gminie Wiśniew na lata 2026- 2028, zostanie powołany zespół monitorujący realizację Programu. Zespół dokona jego oceny w połowie obowiązywania oraz ostatecznej ewaluacji po jego zakończeniu, oceniając jego skuteczność. Monitoring będzie polegał na zbieraniu i ocenie danych pod kątem realizacji celów programu. Pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji, które będą wykorzystane podczas planowania dalszych działań i doskonalenia dotychczas ustalonych. Planowane działania będą wpisane w formie zadań do wykonania przez poszczególne instytucje i organizacje realizujące program. Prowadzona ewaluacja wskaże czy osiągnięto zakładane rezultaty i w jakim stopniu zakładane cele zostały zrealizowane. Monitoring będzie służył uzyskaniu informacji na temat realizacji planowanych działań w zakresie ich czasu, założeń, źródeł finansowania oraz przełożenia na osiągnięcie rezultatów programu.

Ewaluacja ma również na celu uzyskanie wiedzy na temat zależności pomiędzy potrzebami rzeczywistymi, a rezultatami i efektami działań.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabele:

Tabela 1. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2023--2025

Tabela 2. Ochrona zdrowia

Tabela 3. Rynek pracy

Tabela 4. Wychowanie i edukacja

Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe gminy w latach 2023 – 2025

Tabela 6. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z gminy uczęszczających do szkół

Tabela 7. Całkowita wielkość wydatków Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśniewie w latach 2023 – 2025

Tabela 8. Liczba rodzin objętych współpracą z asystentem rodziny

Tabela 9. Liczba rodzin z dziećmi do 18 roku życia korzystających z pomocy społecznej

Tabela 10. Liczba zawartych kontraktów socjalnych

Tabela 11. Liczba dzieci korzystających z dożywiania

Tabela 12. Tabela 12. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2023- 2025

Tabela 13. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2023-2025

Tabela 14. Najczęstsze powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2023-2025

Tabela 15. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2023-2025

Tabela 16. Działalność PCPR w odniesieniu do ludności gminy w latach 2023-2025

Wykresy:

Wykres 1. Problemy najczęściej dotykające rodziny mieszkające w gminie

Wykres 2. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niezadowolająca

Wykres 3. Jaka jest organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie?

Wykres 4. Jaki jest dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w gminie?

Wykres 5. Jaki jest dostęp do placówek kulturalnych w gminie?

Wykres 6. Jaki jest dostęp do placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży?

Wykres 7. Jaki jest dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie?

Wykres 8. Jaki jest dostęp do wsparcia i rehabilitacji dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi w gminie?

Wykres 9. Jak Pan/Pani ocenia realizowanie w gminie działania wychowawcze, profilaktyczne i edukacyjne adresowane do rodzin i dzieci?

Wykres 10. Płeć osób ankietowanych.

Wykres 11. Wiek ankietowanych.

Wykres 12. Wykształcenie ankietowanych.

Wykres 13. Dochody na jedną osobę w rodzinie.